

Znižati proizvodne stroške

Pred dnevi je bilo v Kočevju posvetovanje o proizvodnji in izvozu v letošnjem januarju ter o stališčih družbenega plana za letošnje leto. Sklical ga je občinski ljudski odbor Kočevje na pobudo gospodarske zbornice za okraj Ljubljana, udeležili pa so se ga predstavniki zbornice, občinskih ljudskih odborov Kočevje in Ribnica ter predstavniki večjih gospodarskih organizacij obeh občin.

Posvetovanje je imelo predvsem namen ugotoviti, kakšne proizvodne in izvozne plene so si podjetja postavila in kako jih (primerjano z letošnjim januarjem) izpolnjujejo, kako podjetja izkoriščajo svoje proizvodne zmogljivosti in kako bi jih z različnimi oblikami medsebojnega sodelovanja še bolj izkoristila, se specializirala za gotovo proizvodnjo ter tako povečala proizvodnjo, zboljšala kvaliteto proizvodov, znižala proizvodne stroške in tako ustvarila boljše pogoje za prodajo (doma in na tujem) svojih proizvodov. Podjetja naj bi se namreč specializirala, to pa zahteva tudi njihovo sodelovanje s sorodnimi podjetji ne samo v občini, republiki in državi, ampak, če je potrebno in koristno, tudi izven državnih meja. Namen posveta je torej bil: povečati čim bolj produktivnost in hkrati poveniti proizvodnjo, kar bo imelo odraz v izboljšanju življenjskega standarda vseh naših delovnih ljudi.

RUDNIK - IZVAŽATI ALI NE?

Rudnik si je postavil letos za 7 odstotkov višji plan, kot je znašala njegova lanska realizacija. Njegova letošnja januarska proizvodnja je najvišja v zadnjih nekaj letih. Finančni plan bodo zaradi

sproščenih cen premogu ugodneje realizirali, kot so predvidevali. Lani so izvozili le nekaj malega premoga, letos pa bi izvoz lahko občutno povečali, vendar se vprašujejo, če je izvoz premoga v tem položaju upravičen, ko pa ga potrebujemo predvsem doma. Stroji-

ni obrat Rudnika tudi kooperira s podjetjem Itas. Rudnik bi lahko produktivnost še povečal, ko bi izpeljal drugo fazo rekonstrukcije (moderniziral izvoz).

ITAS - SMO ZA DELITEV DELA

Podjetje Itas bo izdelalo letos predvidoma za 200 milijonov dinarjev več proizvodov, kakor v lanskem letu. Zaradi vremena so imeli v januarju nižjo proizvodnjo, kot so predvideli. Izvoz na-

meravajo letos občutno povečati, znašal naj bi po predvidevanjih preko 400.000 dolarjev. Podjetje ima težave zaradi neenakomerne dobave domačih kooperantov, pa tudi jeklove litine ne bo dobilo toliko, kot bi je potrebovalo. Domače težave pa so še prostori, avtomatizacija varenja, slab notranji transport, kar vse vpliva na nižjo produktivnost. Podjetje je za razmejitev dela (za specializacijo) s sorodnimi jugoslovanskimi podjetji, vendar pa ta doslej za tako sodelovanje niso pokazala dovolj zanimanja. Podjetje namerava zaposlititi še več tehničnega kadra, točneje 4 do 5 krat več v naslednjih dveh letih, kot ga ima sedaj. Kljub zastoji v januarju bo Itas četrtletni plan izpolnil.

(Nadaljevanje na 2. strani)

LETNA KONFERENCA ZROP V KOČEVJU

Glavna naloga - nadaljnje usposabljanje

Letna konferenca ZROP v Kočevju, ki je bila 1. februarja, je za člane organizacije odprla vrsto vprašanj in problemov, katere bo potrebno rešiti v tem letu.

Z letne konference ZROP Kočevje

Odbor je januarja organiziral ciklus predavanj obrambnega značaja, ki so bila v Seškovem domu. Teh predavanj pa so se člani organizacije udeležili v prejemnem številu. Kaj je vzrok temu, da člani v večjem številu ne pridejo na predavanja? Izgovori na to so različni, eno pa je gotovo, da je sodobna tehnika in oborožitev tako napredovala, da je spoznavanje tega nujno za vsakega člana organizacije. Zato je potrebno, da člani predavanja obiskujejo v večjem številu, da se bodo čim bolj usposobili. Konzultacije, ki bodo po temah predavanj, bodo pokazale tudi uspeh dela posameznikov.

Sodobna tehnika in oborožitev hitro napreduje. Kar je bilo v drugi svetovni vojni novo, je danes že staro, zato je znanje vsakega člana organizacije nujno, ker gre napredek tako hitro naprej. Danes ni nobene razlike med aktivnimi in rezervnimi oficirji in podoficirji, ker so naloge za vse iste. Zato je nujno, da se rezervni člani stalno usposabljujejo in vzgajajo v spoznavanju sodobne tehnike in oborožitve.

Poleg strokovnega dela organizacije so člani razpravljali tudi o organizacijskih vprašanjih in plačevanju članarine. Predlog je bil, da to vprašanje rešijo blagajniki vseh treh organizacij ZB, VVI in ZROP ter ugotovijo kje kateri član plača članarino. Seveda bo potrebno v tem ugotoviti tudi tiste člane, ki se izogibajo plačevanja članarine po vseh organizacijah.

Letos, ko bo proslava 20-letnice Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju, so tudi člani ZROP sprejeli program dela, ki

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pred konferenco ZMS

15. februarja bo izredna konferenca Zveze mladine Kočevje. Na konferenci bomo analizirali uresničevanje sklepov redne občinske konference, dali smernice nadaljnega dela Zveze mladine občine Kočevje na načelih 7. kongresa ZMJ ter razpravljali o nalogah organizacije ob praznovanju 20-letnice Kočevskega zbora. Na koncu bomo izvolili tudi delegata za okrajno konferenco, ki bo 16. marca.

Ce analiziramo delo organizacije in izpolnjevanje sklepov konference, ugotovimo, da nalog, ki jih je postavila pred nas konferenca, nismo v celoti izpolnili. Sklepi konference so bili konkretni in v duhu smernic dela naše organizacije, na izredni konferenci pa jih bomo še dopolnili. Pa poglejmo, katere sklepe smo sprejeli na naši letni konferenci:

Socialistični zvezi, Zvezi sindikatov in drugod naj vodstva aktivovo iščejo stik z ustreznimi organizacijami oziroma vodstvi organizacij.

■ Za boljše delo in večjo povezanost med mladinskimi organizacijami naj PZ, ZT in ostale specializirane mladinske organizacije iščejo pomoč pri ObK ZMS, ObK ZMS pa naj sklicuje mladi- no v teh organizacijah in pojas-

njuje njihovo nalogo v Zvezi mladine.

■ Podobno kot pri specializiranih organizacijah naj tudi mladina v športnih organizacijah in kulturno prosvetnih društvih tesneje sodeluje z mladinskimi aktiviti.

■ Za uspešno delo mladinskih upravljavcev naj vodstva aktivov odločno postavijo zahtevo, da mladi upravljavci prenašajo vsebino obravnave na širok krog mladine. Obratno pa naj mladina na proizvodnih konferencah predlaga mladim članom upravnih organov, kakšne probleme naj obravnava na sestankih DS in UO

(Nadaljevanje na 2. strani)

Znižati proizvodne stroške

(Nadaljevanje s 1. strani)

INKOP — ZNIZATI PROIZVODNE STROŠKE

INKOP je povečal letošnji plan v primerjavi z lansko realizacijo za okoli 40 milijonov dinarjev. Podjetje izvaša šele nekaj mesecev. Proizvodnjo ima prodano za dva meseca naprej. Pri prodaji v inozemstvu mu delajo težave visoke cene, zato bo nujno moral znižati proizvodne stroške. Na visoke cene njihovih izdelkov vplivajo tudi visoke cene polizdelkov, ki jih potrebuje podjetje. Koooperanti pa imajo visoke cene zato, ker proizvajajo v glavnem na

Glavna naloga

— nadaljnje usposabljanje

je v zvezi s proslavo. Na Kočevskem so se v teku NOB ustanovile tri brigade, Tomšičeva, Cankarjeva in IX. Predvideva se, da bo letos v Kočevju organiziran zbor vseh treh brigad in bodo imeli člani organizacije s tem dovolj dela in nalog.

Med proslavo bo prišlo veliko ljudi v Kočevje. Potrebno je, da se bodo usposobili vodiči, ki bodo znali ljudem povedati o zgodovini Kočevske. Izletniki radi potujejo na Rog, potrebna je markacija cest in poznavanje zgodovinskih krajev iz NOB, da bodo skupine izletnikov lahko vodili po teh potih in krajih.

Stari borci iz NOB lahko v tem veliko pomagajo, bodisi v spoznavanju strategije in taktike pri vodenju enot, kakor tudi v spoznavanju naših krajev, ki so po zgodovinskih dogodkih tako bogati.

Se cela vrsta vprašanj in predlogov je bilo podanih na konferenci za delo v tekočem letu. Vse bodo lahko izvedli, če bodo člani v tem aktivno sodelovali. Novoizvoljeni odbor, ki se je precej pomladil, bo verjetno kos tem nalogam in bo sklepe konference tudi realiziral.

P. Š.

obrtniški način. Za raširitev proizvodnje bi potrebovali še nekaj kreditov (gradnja hale, nakup peči), za katere pa je potrebna zelo obširna dokumentacija. Podjetje ima možnost, da bi prodalo v inozemstvu skoro polovico letne proizvodnje. Imajo tudi težave pri nakupu nekaterih polizdelkov (aluminijaste cevi, vata).

KOVINSKO PODJETJE RIBNICA — TEŽAVE Z OBRATNIMI SREDSTVI

Kovinsko podjetje bo proizvedlo letos za nad 9 odstotkov več, kot je znašala njegova lanska realizacija. Podjetje dela v kooperaciji s SKIP in ladjedelnico Piran. Proizvodnjo imajo prodano za pol leta. Potrebujejo nekatere nove stroje, primanjkuje jim obratnih sredstev, kooperanti ne dobavljajo polizdelkov v določenih rokih, izvažajo posredno.

PLETILNICA ŽIČNIH MREŽ SODRAŽICA — ŠE SO REZERVE

Letos bodo povečali proizvodnjo za 13 do 14 odstotkov. Notranje rezerve vedno bolj izkoriščajo in jih nameravajo tudi v bodoče. Normative dela so poostriili (za 45 do 50 odstotkov). Strojni park imajo zastarel. Nujno potrebujejo 2 do 3 stroje. Enega imajo že naročenega in njegovo proizvodnjo prodano že za 5 let v naprej (!). Sedanji prostori so neprimerni, zato so tudi sedanji stroji razpostavljeni tako nesmotrno, da je na njih proizvodnja za 40 do 50 odstotkov nižja, kot bi lahko bila. Sredstva za investicije imajo, ni-

Skoro vsi cepljeni proti gripi

V vseh večjih kočevskih podjetjih in ustanovah je bilo pred kratkim poizkusno cepljenje proti gripi, se pravi, da je bila cepljena večina zaposlenih. Cepljenje je po doslej znanih ugotovitvah 80-odstotno.

Imajo pa gradbenega dovoljenja, izvažajo posredno.

TEKSTILANA — ZA ZDRUŽITEV ALI SODELOVANJE

Tekstilana ima letošnji plan za 5 odstotkov višji od lanske realizacije. V januarju so proizvedli za 10 odstotkov manj kot v decembru, ker jim je zmanjkalo nekaterih kemikalij, vendar bodo zamujeno nadoknadili. Predvideno imajo rekonstrukcijo tovarne, ki bo pripomogla do večje in cenejše proizvodnje ter boljšega izkoriščanja surovin. Tovarna je predlagala še nekaterim sorodnim to-

varnam, naj bi se združile (zaradi specializacije), vendar do združitve ni prišlo. Prizadevajo si še nadalje vsaj za tehnično sodelovanje s sorodnimi podjetji.

KEMIČNA TOVARNA — CIMPREJ POPOLNA DOGRADITEV

Tovarna zaključuje izgradnjo in začenja s proizvodnjo. Stari del tovarne je imel v januarju za 40 odstotkov višjo proizvodnjo kot v decembru. Problem: obratna sredstva in devize za reprodukcijski material. Že letos predvidevajo izvoziti nekaj proizvodov. Surovin uvažajo 20 do 25 odstotkov, že v naslednjem letu pa jih bodo uvozili le 10 odstotkov (ker uvažajo tudi proizvodnjo surovin). Tovar-

(Nadaljevanje na 4. strani)

PRED KONFERENCO ZMS

(Nadaljevanje s 1. strani)

in kaj naj tam predlaga. Na zborih volivcev pa naj mladina predlaga, kakšni objekti so potrebni za mladino.

Če pogledamo četrti sklep, vidimo, da pri tem niso našli pravega mesta vsi aktivni in da nismo uspeli pritegniti mladincev iz organov samoupravljanja v našo organizacijo niti nam ne nosijo materialov z njihovih sestankov. Proizvodne konference so postale primerne oblike v posameznih delovnih organizacijah, potrebno je le, da se v to delo vključi čim širši krog ljudi in da predlože posamezne predloge organom samoupravljanja. Tudi če pogledamo odziv mladine na zborih volivcev, opazimo, da je mladina pri tem najmanj aktivna.

Glavni vzrok slabega dela mladinskih aktivov je premalo poglobljeno delo vodstev aktivov — n. pr. v podjetjih Avto, Inles, mestni aktiv, Itas in drugi. Večjo aktivnost so pokazali aktivni v Kočevskem tisku, v Dolgi vasi, na Rudniku.

Druga slabost pri posameznih aktivih je tudi prmajhna povezanost med političnimi organizacijami in nepravilni odnosi, kakor

n. pr. v podjetju Kovinar. Tudi mlade inteligence nismo uspeli vključiti v delo organizacije, čeprav bi z njihovim delom lahko zabeležili lepe uspehe.

Na občinski konferenci bomo spregovorili tudi o nalogah mladine pri proslavi 20-letnice Kočevskega zbora. Razpisali bomo tekmovanje med mladinskimi aktivni in predlagali, da se razpiše tekmovanje med občinskimi komiteji v ljubljanskem okraju. Razpravljali bomo tudi o predosnutku statuta komune in statutu gospodarskih organizacij, dalje bomo govorili o gradnji samskih stanovanj, o materialnih pogojih mladine, o odnosih do vajecev, uspehih v šolah in o aktivnosti mladine v organih družbenega upravljanja.

Na občinski konferenci se bomo podrobneje pogovorili o bodočih metodah našega dela, na kar se morajo delegati dobro pripraviti. Vsakdo bo z razpravo in s konkretnimi predlogi, ki jih bo podal na konferenci, prispeval, da bomo natančno pregledali naše delo, uspehe in neuspehe in da bomo lažje zagotovili uspešno delo v prihodnje.

Jovo Marić

OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU — OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU

SPET BLOKADA KUBE? ZDA so odložile objavo »ukaza« o ponovni uvedbi delne pomorske blokade Kube. Predstavnik za tisk Bele hiše je dejal, da ne ve, kdaj bo tak ukaz objavljen. Londonski »Times« piše o poostreni protikubanski kampanji v ZDA in da je v Washingtonu spet na dnevnem redu vprašanje, kaj storiti s sovjetskim osebjem in orožjem na Kubi. Na koncu poudarja, da obrambno orožje, dokler ga ne uporabljajo v drugačne namene, ne more biti povod za nobeno akcijo proti Kubi, ki bi kaj koristila. (Nekako tako, kot bi Amerikanci ne imeli raketnih porišč po vsem svetu!)

POMOČ NEZADOSTNO RAZVITIM — Kako zagotoviti zadosti prehrane za vedno več prebivalcev sveta je bilo osnovno vprašanje splošne seje konference OZN o uporabi znanosti in tehnike v korist nezadostno razvitim področjem, ki so se je udeležili predstavniki 87 držav. Že zdaj umre vsako leto zaradi lakote nad 10 milijonov ljudi, okrog 500 milijonov trpi lakoto, približno milijarda ljudi pa nima dovolj hrane. Kje zagotoviti sredstva za zagotovitev najosnovnejših življenjskih pogojev milijonov ljudi? Kje? Ni ga, za nesmiselno oboroževanje, ki grozi uničiti ne le milijone, ampak vse človeštvo, pa je denarja dovolj! Kje je tu logika?!

NAPAD NA STAREGA KANCLERJA — Zahodnonemški podkancler in minister za gospodarstvo Erhard je prvič odkrito nastopil proti Adenauerju in izrazil pripravljenost, da kot njegov naslednik prevzame položaj šefa vlade, če bi to predlagala njegova stranka in Bundestag. Erhard se je v intervjuju za »Süddeutsche Zeitung« v sedanjem sporu zaradi vključitve Velike Britanije v EGS jasno opredelil za integracijo vse Zahodne Evrope. (Podkancler Erhard je znan kot avtor »nemškega gospodarstvenega čudeža«).

LÜBKE V BERLINU — Pred dnevi je bil zaključen 13-dnevni obisk predsednika Zvezne republike Nemčije Lübkeja v zahodnem

Berlinu. Obisk so v Moskvi ocenili kot spodbujanje reakcionarnih sil na Zahodu, zlasti v Zahodni Nemčiji, ki so proti mirni ureditvi zahodnoberlinskega (in nemškega) vprašanja.

BREZPOSELNIŠTVO V VELIKI BRITANiji — Britanska vlada sodi, da se utegne število brezposelnih, ki jih je bilo sredi januarja že nad 800 tisoč, še povečati, če ne bo prenehalo slabo vreme. Upajo pa, da se bo po prvih pomladnih mesecih zaposlenost dvignila. Sedanja brezposelnost je najhujša po vojni.

UPORNA ANGOLA — Te dni minevata dve leti, odkar se je v Angoli pričel ljudski upor proti portugalskim kolonialistom, ki so se v tej državi jugozahodne Afrike izkrcali pred več stoletji. Začelo se je v Luandi, glavnem mestu dežele. V tem boju so Portugalci pobili na tisoče ljudi, nad 200 tisoč se jih je zateklo v sosednji Kongo, upora, ki je prvič pritegnil poglede svetovne javnosti na ta košček zemeljske oble, pa ne morejo več zatreti. Razplamtel se je v široko osvobodilno gibanje, ki ga podpirajo vse zavestne sile sveta in ki sedaj že prehaja iz gverilskega bojevanja v organizirano borbo.

ODLOŽEN POSKUS — ZDA so preložile izstrelitev naslednjega kozmonavta Gordona Cooperja, ki naj bi poletel okrog zemlje po prvotnih načrtih 5. aprila, za štirinajst dni. Okrog Zemlje naj bi poletel 34-krat.

NEZAUPTNICA DIEFENBAKERJU — Vodja kanadske opozicije Pearson je v parlamentu predlagal, naj bi izglasovali nezauptnico vladi konzervativne stranke premiera Diefenbakerja. Pearson je govoril v razpravi o splošni vladni politiki, ki jo je pričel premier vlade. Le-ta je kritiziral politiko ZDA, češ da se vmešavajo v notranje zadeve Kanade.

USTASKA PROVOKACIJA — V petek ob treh zjutraj so ustaški napadli jugoslovanski generalni konzulat v Chicagu. Z vnetljivo tekočino napolnjena bomba, ki so jo vrgli na poslopje, je povzročila požar, ki pa so ga gasilci pogasili. Človeških žrtev ni bilo.

KOMBINAT LESNE INDUSTRIJE E RIBNICA

Premalo hlodovine

Realizacija proizvodnje pri kombinatu lesne industrije INLES v Ribnici je znašala minulo leto 2 milijardi 702 milijona din ali 98%, fakturirana prodaja pa 2 milijardi 673 milijonov din (97%). Realizacijo izvoza po količini so dosegli 101 odstotno, po finančnih pokazateljih pa 93%, predvsem zaradi občutnega padca cen na zunanjem trgu. Tako so ustvarili 353.283.000 deviznih dinarjev ali milijon 187.601 dolar.

Vsi ti momenti, predvsem padec cen na zunanjem trgu, so vplivali na izpolnitev letnega programa. Menijo, da bi bila plačana realizacija za 1962. leto okrog dve milijardi, če bi lahko izterjali vse dolžnike. To pa so v glavnem izvozniki, ki imajo predpisan obravnav s podjetjem v 60 dneh. Ravno čun tu pa je še precej denarja, saj sta november in december po teh predpisih plačana šele v januarju. In ker je tri četrtine dolžnikov izvoznikov, je popolnoma razumljiv uspeh plačane realizacije...

Plan za tekoče leto je podjetje postavilo v višini dveh milijard devetsto milijonov dinarjev fak-

rirane realizacije, vendar pa ga bodo morali znižati zaradi znižane dobave hlodovine iglavcev, pa tudi zaradi sedanjih vremenskih prilik. Ker ni dovolj hlodovine (plan sečnje je znižan, zaradi velikega snega pa je otežkočen tudi dovoz iz gozdov), bodo morali tudi skrbeti obratovanje žag. Kot člen v verigi pa se na to naniza nov element — pomanjkanje pare (ker ni kurjave), ki jo rabijo v tehnološkem procesu v ostalih obratih (predelovanje lesa).

Zaradi žaganega lesa iglavcev, ki ga bo manj za 7.500 kub. metrov oz. nad 11.000 kub. metrov hlodovine, bo znižan tudi plan

podjetja in plan obratov, ki predelujejo iglavce. Kljub temu pa plana izvoza ne bodo znižali (milijon 600 tisoč dolarjev), ampak ga bodo skušali doseči na račun notranjega, domačega trga. Plan bodo znižali predvsem v obratih v Ribnici in v Kočevju.

Čeprav bo letos občutno pomanjkanje hlodovine iglavcev, bodo imeli listavcev dovolj, pri izpolnjevanju plana predelave listavcev pa jih bo (in jih že) oviralo vreme. Do konca aprila bi morali dobaviti za izvoz 20.000 bukovih pragov (za železnico), vendar tega zaradi zime ne bodo mogli pravočasno opraviti (90% bukovine je za izvoz).

Rekonstrukcije. Kombinat pripravljata načrta za rekonstrukcijo obratov v Sodražici, Dolenji vasi in Loškem potoku. V Loškem potoku bo predvsem žagarski obrat z zaobjarno in lakirnico (centralno kurjavo imajo že urejeno). Nekaj novih strojev že imajo, po planu pa bodo strojni park še dopolnili in modernizirali, tako da bo obrat v vsakem pogledu kos nalogam. Prav tako bodo z rekonstrukcijo ostalih obratov skušali čim ugodneje doseči plan in izpolniti sprejete obveznosti. Letos pa bodo pripravili tudi elaborate za rekonstrukcijo vseh ostalih obratov, z deli pa bi pričeli prihodnje leto. F. G.

Združitev zadrug

22. januarja je bila v Ribnici seja sveta za kmetijstvo in gozdarstvo, razpravljali pa so o združitvi kmetijskih zadrug ter o planu gospodarstva za leto 1963.

Kmetijske zadrug so si zadnja leta precej prizadevale in so v marsičem dosegle lepe uspehe (kooperacija, organiziranje lastne proizvodnje), vendar je ena negativnih strani malih zadrug, da nimajo jasne perspektivne plana. V kooperacijo bi bilo treba zajeti vse kmetovalce, obdelovalne in gozdne površine. S povečanjem pogodbenega sodelovanja se poveča tudi odkup. Mehanizacija zadrug je močna, vendar neizkoriščena. V združeni zadrugi bodo osnovna sredstva ekonomičneje porazdeljena in racionalno izkoriščena.

Če pogledamo, ali so zadrug vsaka zase dovolj kreditno sposobne, če lahko povečajo dohodek in če so ekonomsko dovolj močne, ugotovimo, da niti ena nima teh pogojev in je za nadaljnji obstoj povsem utemeljena združitev v močnejšo kmetijsko organizacijo. Prav tako posamezne zadrug nimajo dovolj strokovnega kadra za uspešno opravljanje nalog pri razvoju kmetijstva.

Čil je vela velika aktivnost društva, stalna pripravljenost, priskočiti človeku v nesreči na pomoč. Iz njihovih besed, včasih okornih, preprostih in morda prav zaradi tega prijetnih, je zvenela velika ljubezen do modre oz. sive gasilske uniforme in vsega tistega, kar le-ta predstavlja.

Predsednik je preprosto povedal: »Letošnje leto je za nas in za naše društvo zelo pomembno, dejal bi, edinstveno; praznujemo namreč pomemben jubilej — 90-letnico ustanovitve društva, prvega v Sloveniji...«

Nato je najstarejši gasilec, dolgoletni predsednik in sedaj častni predsednik društva, Jože Henigman pripovedoval, kako se je gasilstvo v tem kraju razvijalo. Z drhtečim glasom, ki je pričal o ginjenosti in o nad štiridesetletni vestni službi za pomoč človeku v nesreči, je povedal, da so prvo brigadno, sicer preprosto, dobili pred kakimi 96. leti. Imeli so jo v lesenem domu sredi vasi, služila pa jim je dolgo vrsto let. Ze tedaj so skušali ustanoviti društvo, toda ni jim uspelo. Uspelo je šele mlademu, energičnemu in razgledanemu Nacetu Merharju. Potem je še pripovedoval o gradnji nekdanje občinske stavbe, v kateri so dobili prostor tudi gasilci, o številnih požarih, pri katerih so

(Konec na 10. strani)

O vsem tem so predstavniki oz. zadrugi sveti zadrug že dalj časa razpravljali, končno pa sta se zadrugi v Ribnici in Sodražici združili, le Loški potok še vztraja sam zase.

Poudariti je treba, da s pripojitvijo kraj ne izgubi ničesar. Vse dejavnosti ostanejo v kraju in član zadrug spremembe sploh ne bo občutil.

Zastopniki KZ Ribnica in Sodražica so se dogovorili, da bo sedež zadrug v Ribnici, sedež gozdnega obrata pa v Sodražici. Vendar to ni najboljša rešitev, saj bodo stroški precej večji. Močno kmetijstvo in gozdarstvo pri kmetijskih zadrugi bo tako kos nalogam pri podružabljanju proizvodnje, ker bo nastopalo z enotno politiko.

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo je razpravljal tudi o predvidenem planu za gozdarstvo, ki predvideva skupno skoraj 55 milijonov dinarjev (nega gozdov 7 milijonov, pogozdovanje 4,5 milijona, vzdrževanje cest 15 milijonov, novogradnje 22 milijonov itd.) O tem bo še podrobneje razpravljal in odločal upravni odbor gozdnega sklada.

Letos naj bi predvsem gradili gozdne ceste. Dograjena bo cesta Zadolge-Travnja gora, nanjo pa naj bi navezali še več ocepov, s čimer bi olajšali spravilo lesa iz gozdov. Slabo dostopne gozdove imajo tudi Slemena. Treba je napraviti investicijski program za cestno omrežje v Mali gori, o čemer so govorili že lani. To bi bila tudi vezalna pot v Struge.

Govorili so še o gradnji skladišča za razstrelivo, ki naj bi bilo v Veliki gori. Iz gozdnega sklada naj se zagotovi milijon in pol, kot soinvestitor pa naj bi prav toliko prispevala KZ.

Naslednji dan je bila ob prisotnosti članov iz Sodražice in Loškega potoka ponovno seja, na kateri so sprejeli sklep o združitvi KZ Ribnica in Sodražica, le dva člana sta bila proti enotnemu gozdnemu obratu. Tovariši iz Loškega potoka so še izrazili željo, naj, ko bodo delili sredstva, bolj upoštevajo potrebe na območju Loškega potoka pri vzdrževanju in gradnji komunikacij. (vec)

Izdelava statuta

Delavski svet Kombinata lesne industrije v Ribnici je imenoval komisijo, katere naloga je, pripraviti statut podjetja. V prvem četrletju letos bodo pričeli obravnavati statut po vseh obratih.

Zasneženo skladišče hlodovine na obratu v Ribnici

OBCNI ZBOR GASILCEV V DOLENJI VASI

Devetdeset let

Pri sorodnikih na drugem koncu vasi smo uživali pozni sobotni popoldan in se pripravljali na brucovanje zvečer v Ribnici. Da bi čas hitreje minil, smo malo vrgli karte. Bilo je okrog štirih in ravno sem potegnil s kupčka dva »zigmerja«, ko je sostanovalka padla v kuhinjo in iz nje je planilo: »Hitro, gori!...«

Planili smo, precej zmešani od nenadne vesti in jo ucvrili proti domu. Med potjo nam je povedala, da ne gori v naši, ampak sosednji hiši. Pripraviti se je treba na vse, tudi na selitev...

Na cesti pred sosedovo hišo je stala gruča radovednežev, pred svinjaki, kjer je gorelo, pa še več. Največ je bilo otrok, ki so pravzaprav najmanj sodili tja; toda bili so tam in s tem se je bilo treba sprijazniti. Nihče se ni zanje zmenil, čeprav so se vedno motovili pod nogami in ovirali vsakogar. Kajpak, radovednost je velika, gori pa tudi ne vsak dan in za vsakim voglom...

Pravzaprav ni bilo nič hudega in strah je bil skoraj odveč. Sicer se je res že precej kadilo, toda vedra in škafi, pa tudi dolenjski gasilci, so požar kmalu omejili in pogasili. Bilo je le precej strahu, nekaj ožganih las, desk in tramov...

Zakaj je nastal požar? Miličnika, ki sta si stvar ogledala, sta izjavila, da zaradi kratkega stika.

Morda, morda pa tudi zaradi tega, ker so v tistem prostoru sušili meso in kurili (menda) kar na tleh, naokrog, predvsem na podstrešju, pa je bilo neverjetno veliko vsakovrstne nesnage, ki se je kaj lahko vnela. In če bi požara pravočasno ne pogasili, bi pogorela hiša, sosednja hiša in morda še katera...!

Toda toliko le za uvod... Naslednji dan so imeli dolenjske vaški gasilci občni zbor.

Ze devetdeseti, kakor so ponosno povedali.

Pa tudi to, da je bilo v Dolenji vasi ustanovljeno pred devetdesetimi leti prvo gasilsko društvo na Slovenskem. Ustanovil ga je pokojni Ignacij Merhar, oče slovenskega gasilstva (prvi je uvedel v naše gasilstvo slovensko poveljevanje!).

Prišli so skoraj vsi in skoraj vsi v uniformah. Nekateri v novih, drugi še v starih. Ponosno so sedeli in poslušali poročila predsednika, poveljnika, blagajnika, gospodarja itd. Iz vseh poro-

Znižati proizvodne stroške

(Nadaljevanje z 2. strani)

na potrebuje še nadalje investicije za dokončno izgradnjo) zato so tudi še bolj zainteresirani za izvoz), s katero bo povečala proizvodnjo od sedanjih zmogljivosti, ki znašajo okoli milijarde 700 milijonov dinarjev, na 4 milijarde in pol. Z dograditvijo tovarne bo padala tudi cena proizvoda (melapan ploščam) od 3000 na 2400 dinarjev za kvadratni meter.

GRADBENIŠTVO PRIZADELA

ZIMA

Drugi del posveta je bil posvečen gradbeni dejavnosti in podjetjem, ki s to dejavnostjo sodelujejo.

Zidar si je letos postavil za približno 300 milijonov dinarjev višji plan, kot je znašala njegova lanske realizacija. Dela ima v glavnem zagotovljena. Kljub hudi zimi, ki je zavrla gradnjo v januarju in jo bo zavirala tudi v tem mesecu, ni bojzani za izpolnitev letnega plana (čeprav ima podjetje še razne druge težave). Podobno je tudi pri Gradbeniku Ribnica, ki pa ima seveda znatno nižji plan. Obe podjetji sta že mislili na združitve, kar pa je delavski svet Gradbenika odklonil. Za združitve je govoril predvsem razlog, da ima Zidar precej osnovnih sredstev (strojev), ki niso vsa zadostno izkoriščena, Gradbeniku pa prav teh manjka. Razen tega namerava Zidar kupiti še nekatere nove stroje, vendar z nakupom odlašajo, ker spet ne kaže, da bi bila zadostno izkoriščena, torej rentabilna. Predstavniki obeh podjetij so menili, da bo najino najti primerno obliko sodelovanja, predstavnik zbornice pa je poudaril, da nihče ne namerava pritiskati na kolektive, naj se združujejo oziroma sodelujejo, vendar je sodelovanje potrebno, če je v korist podjetij (in ne zaradi mode) ter če kolektivi gledajo tudi na razvoj podjetij.

Opekarna Ribnica ima letos tudi precej višji plan kot lani, a ima težave z novimi stroji (stroj, ki naj bi delal 900 kosov opeke na uro, jih dela le 100 do 200) in delavce, ki hodijo pozimi, ko ni pravega dela. redno v službo, poleti pa gredo na dopust (zaradi kmečkih del). (Je to delavsko ali kmečko upravljanje?) Razen tega dela poleti opekarna le v eni izmeni, namesto da bi sezono čimbolj izkoristila in bi delala v dveh ali celo treh izmenah. Predstavnik opekarnarje je dejal, da nima nič proti sodelovanju z gradbenimi podjetji, vendar da se bolj navdušuje za združevanje opekarnarje. Predstavnik zbornice pa je poudaril, naj podjetje išče tako obliko sodelovanja (oziroma združevanja), ki mu bo najbolj koristilo in ki bo primomoglo, da bo opekarna konkurenčna.

Oprema bo povečala proizvodnjo za 15 odstotkov. Lahko napravi vsa potrebna dela (mizarška, mlekarska, steklarska, tanetniška), ki bi jih zahtevali gradbeni za potrebe Kočevja, vendar le če bodo dobivali naročila postopoma in ne vse naenkrat. Podjetje se bo moralo odločiti za industrijo ali obrt. Ko se bo namreč razvila industrija stavbnega pohištva, to podjetje na taki stopnji kot je, ne bo moglo vzdržati konkurence. Gradbena podjetja bodo namreč kumovala oziroma naročala tam, kjer bo ceneje.

OPTIMIZEM IN PROBLEMI

Glavni zaključki posveta so bili: **RAZPOLOŽENJE** proizvajalcev je optimistično.

— **PRODAJA** ni problem (z izjemo nekaterih sezonskih nihanj),

— **IZVOZ** zahteva boljše kvaliteto in serijsko ter ceneno proizvodnjo, ker v nasprotnem ni dohodka,

— **NA KVALITETO** proizvodov je misliti že pri surovinah oziroma polizdelkih in ne šele pri končnih izdelkih.

— **PROIZVODNE STROŠKE** je nujno zniževati, izdelovati oziroma kupovati kvalitetne polproizvode, izboljšati organizacijo dela, vplivati še na nekatere stvari, ki odločajo pri ceni proizvodov, da bi si tako zagotovili proizvodom cene, ki bodo konkurenčne na zunanjem tržišču.

— **IZVAŽATI** ne samo zaradi mode in negativne plačilne bilance, ampak zato, da bodo imela podjetja od tega korist (korist pa bodo imela, če bodo proizvajala z nižjimi stroški),

— **PLAČEVANJE RACUNOV** še ne poteka dovolj redno, a ne smemo dovoliti kreditiranja v obliki neizterjanih faktur (pogostejši pogovori podjetij in banke),

— **KADROV** (strokovnih) podjetjem še vedno primanjkuje,

— **NADARJENIM** članom kolektiva pomagati pri izobraževanju naprednih zamisli,

— podobna posvetovanja naj bi bila še naprej po panogah oziroma strokah, še naprej je nujno medsebojno sodelovati in širiti napredne zamisli in vplive.

J. Prime

Filmi, ki jih bomo gledali

TILL ULENSPIEGEL

Film Till Ulenspiegel, ki ga je režiral in igral v njem glavno vlogo sedaj že umrli francoski filmski in gledališki igralec Gerard Philippe, bomo gledali v Kočevju 15. do 17. februarja. Film je posnet po enem velikih del svetovne literature, po istoimenskem delu flamskega pisatelja Costerja, pripoveduje pa o veličastnem odporu Flamcev proti Špancem, nekako v 16. stoletju. Till Ulenspiegel, ki ga morda lahko vzporejamo z našim Pavliho, je posebjeno veselje, vitalnost flamskega ljudstva, njegov dolgoletni tovariš Lam Dobrin pa predstavlja preprosto ljudstvo, široke ljudske množice. Pisatelj je številne zgodbe o Ulenspieglu domiselno zbral in povezal v zaokroženo celoto. Burkasti, večno mladi in razposajeni Ulenspiegel in dobrodušni Lam zaživita pred nami, njunim dogodivščinam pa se moramo prisrčno nasmejati. Filmska upodobitev dela ni ravno najbolj prepričljiva, režija pa daleč zaostaja za odlično igro G. Philippa.

NEKATERI SO ZA VROČE

Ameriški barvni film Nekateri so za vroče je komedija, v kateri se glavna junaka preoblečeta v ženski, ker bi se v tej preobleki rada skrila pred gangsterji in tihotapci alkohola, ki ju zasledujejo. Veseli zapleti, do katerih pride zaradi v ženske preoblečenih moških, so v neka-

Mlado francosko igralko Caterine Spaak smo v Kočevju že videli v filmu »Mladoletnice«. V soboto in nedeljo bodo vrteli isti film na Rudniku

terih prizorih pregrobi, a tudi puščice, naperjene proti gangsterjem in zoper prepoved točenja alkohola, izgube precej svoje sočnosti, ker nam je okolje tuje. Film je režiral Billy Wilder, v glavnih vlogah pa nastopajo Marilyn Monroe, Tony Curtis in Jack Lemmon. Film Nekateri so za vroče bo na sporedu kina Jadran Kočevje od 20. do 21. februarja.

Razprava o gostinstvu

Svet za blagovni promet in turizem pri ObLO Ribnica je na zadnji seji razpravljal tudi o vprašanih in problemih gostinstva. Stanje v gostinstvu v Ribnici še vedno ni zadovoljivo; v določnem smislu je celo opaziti stagnacijo. Red in čistoča sta še vedno boleči točki ribniškega gostinstva, gostu pa tudi večkrat ne morejo nuditi marsikatero jedi. Zadnje čase je v gostilni nekajkrat celo zmanjkalo kave!

Poslovodje se ne zanimajo za izboljšanje, saj jih večkrat ni v lokalni. To je delno tudi razumljivo, saj so v večini primerov lastniki lokalov, za katere dobijo visoke najemnine. Dobro bi bilo, da bi uvedli enotne obleke strežnega osebja.

Tržni inšpektor je poudaril, da bo, če se stanje ne bo izboljšalo, predlagal za kazen poslovodjo, direktorja ali pa bo lokal zaprl. Svet je sestavil komisijo, ki je pregledala stanje in posredovala ugotovitve in predloge za izboljšanje delavskemu svetu gostinskega podjetja.

Komisija je po ogledu lokalov ugotovila, da so prostori v gosti-

stišču Ribničan neprimerno oskrbovani. To velja predvsem za hodnik, kjer je polno predmetov, ki nikakor ne sodijo tja. Tudi kuhinja ni najbolj urejena, poslovodje, da bi jim pojasnil, pa niso mogli dobiti. Velik nered je bil tudi v sobah za tujce, sanitarije pa niso odgovarjale najosnovnejšim higienskimi zahtevam.

Podobno stanje je bilo tudi v gostišču Ugar. Tudi tu niso mogli dobiti poslovodje. V vseh prostorih je bil precejšen nered, na dvorišču pa so ugotovili, da ga gostje večkrat zamenjujejo s straniščem.

Stanje v lokalni Amerikanec (pri Miheliču) je bilo še kar zadovoljivo, le tržni inšpektor je imel

nekaj pripomb. Tudi pri »Cenetu« so ugotovili, da je v glavnem vse v skladu s predpisi, samo nekatere stvari morajo še urediti.

Svet za blagovni promet je sklenil, da je treba s posebnimi ukrepi zagotoviti, da se bo gostinstvo uredilo in se čimbolj približalo potrebam in okusom gostov...

Posvetovalnice ukinjene

Zdravstveni dom Kočevje je imel prejšnja leta organizirane v Fari, Osilnici, Predgradu in Strugah posvetovalnice za noseče žene in dojenčke, ki pa jih je bil prisiljen ukiniti, ker ni dobil sredstev za vzdrževanje niti od zavoda za socialno zavarovanje niti od občinskega ljudskega odbora (ki je po zakonu o financiranju zdravstvene službe dolžan plačevati). V že naštetih krajih je zdravstveni dom nameraval tudi letos uvesti posvetovalnice, pa spet ni dobil odobrenih sredstev. Podobno je tudi z zobozdravstveno službo na terenu. Zdravstveni dom namerava odpreti letos zobno ambulanto v Fari, a prizna zavod za socialno zavarovanje zdravstvenemu domu le iste stroške na pacienta, kot za zobno ambulanto v Kočevju. Zdravstveni dom namerava zobno zdravljenje v Fari kljub temu uvesti, kasneje pa tudi (če bodo preveliki stroški oziroma prevelika izguba) — ukiniti.

Ribnica. V sredini nova pošta

RAZGOVOR S PROFESORJEM IN AKADEMSKIM KIPARJEM STANETOM JARMOM

Pozabljeno »Dekle«

JE DEKLE S PIŠČALKO« RES POHUJŠLJIVO? — UMETNINA PLAČANA, A SKRITA JAVNOSTI — UMETNINE OSTANEJO — DENAR ZMANJKA — PRIZNAN KIPAR BREZ ATELJEJA — NI DOVOLJ, ČE JE PARK CIST... — UMETNOST IN PROIZVODNJA — POLNE SKICIRKE, POLNO IDEJ — MOŽNOSTI ZA NJIHOVO URESNIČITEV PA NI.

Pred dnevi smo obiskali Staneta Jarma, našega znanega in priznanega likovnega umetnika, ter se z njim pogovorili o njegovem delu, o umetnosti in likovni umetnosti na sploh in še posebej o problemih, na katere naleti umetnik v malem mestu. Znano je namreč, da je ovčariš Jarm že pred približno tremi leti dokončal kip »Deklica s piščalko«, ki naj bi stal pred samskim blokom, ga dobil plačanega, kip pa je za javnost še vedno nedostopen, ker je v prirodoslovnem kabinetu Bračičeve šole, med koloradskimi hrošči in drugimi (seveda narisanimi ali nagačenimi) živalmi... Pa prepustimo besedo kiparju Jarmu:

— Pred nekako tremi, štirimi leti mi je občinski ljudski odbor Kočevje predlagal, naj bi izdelal kip, ki bi sodil v moderneje urejen predel Kočevja, določeneje pred samski blok. Kmalu sem napravil skico za kip »Dekle s piščalko«, ki je bila verjetno naročnikom všeč, saj so mi dali naročnico za izdelavo kipa. Naročila sem bil vesel, kip sem kmalu izdelal in ga poslal odlit v Zagreb — potem pa se je nekaj zataknilo. Dobil sem obvestilo, da je pred samskim blokom za kip neprimerno mesto in da bo stal tam Šeškov spomenik ter da bo moj kip postavljen drugje, menda pred domom telesne kulture, ko bo dograjen.

Slišal sem tudi, da so se nekateri spotaknili ob golo telo »Dekleta s piščalko«, vendar ne kakšne pobožne ženice. Koliko kipov golih ljudi je po vsem svetu ali pa samo v bližnji Ljubljani, pa se nad njihovo goloto nihče ne spotika. Človeško telo je vendar nekaj najlepšega in nudi likovnim umetnikom obilo izraznih možnosti.

Dekle sameva v prirodoslovnem kabinetu

Kip sem sicer dobil plačan, toda meni ni za denar. Kaj je z denarjem, ki so ga dobili umetniki? Ni ga. Ostale pa so umetnine, ki jih občudujejo ljudje vsega sveta. Tudi jaz bi rad videl svoje umetnine v javnosti, ne pa zaprte v prirodoslovnem kabinetu naše šole...

URBANIST IN DEKLE

Za hip pustimo besedo edinemu kočevskemu urbanistu inženirju Milanu Bižalu, da bi, predno nadaljujemo razgovor s kiparjem Jarmom, zaključili razpravo o »Dekletu s piščalko«.

— Ploščad pred samskim blo-

kom je res lepo urejena, vendar ji nekaj manjka. Če sodi kakšna stvar tja, potem je to prav gotovo

Kipar Stane Jarm

Jarmov kip »Deklice s piščalko«, saj je delal Jarm kip prav za to okolje. To je delo, ki ima nedvomno umetniško vrednost, saj je Jarm priznan kipar. Vsega obsojanja je vredno, da je kip nekje obležal.

— Kaj pa menite o govoricah, da naj bi tam stal Šeškov spomenik?

— Prepričan sem, da tam ni primerno mesto z Šeškov spomenik. Ta bi bolj sodil pred Šeškovo šolo ali pa vanjo.

ZAMUJENA PRILOŽNOST

Pustimo spet besedo kiparju Jarmu:

— V jeseni tega leta (1959) je bila v Ljubljani razstava absolventov akademije upodablajočih umetnosti, ki sem se je tudi jaz vroče želel udeležiti. Računal sem, da bo kip do roka odlit — vsaj tako so mi obljubili v zagrebški livarni, postavili pa so pogoj, da mora biti pravočasno plačana prva akontacija za odlivanje. Pri plačilu pa se je nekaj zataknilo, kip ni bil pravočasno odlit, razžaganega v mavcu pa nisem mogel poslati na razstavo v Ljubljano. Ker sem oddaljen od kulturnega centra, mi je že tako in tako težko prikazati svoja dela javnosti, še posebej pa kot začetniku zaradi dragega materiala (ni naročil, sam pa nimam sredstev). Ta kip je bil prva večja priložnost, da bi s svojim delom javno nastopil in se uveljavil, vendar sem jo zamudil, ker kip ni bil pravočasno odlit. Ta dogodek me je tudi osebno prizadel in mi vzel precej volje za delo.

JARM — PRIZNAN UMETNIK

— Javnosti sem se že nekajkrat predstavil. Samostojne razstave še nisem imel, pač pa sem sodeloval na razstavi grupe mladih, ki je bila v Kočevju in na razstavi v Slovenj Gradcu. Dobil sem tudi drugo nagrado republiškega odbora za proslavo 20-letnice vstaje (to je bil odbor Ljudske skupščine LRS), ko je razpisal natečaj za najboljša dela iz tematike NOB. To nagrado sta dobili moji »Materi talcev«. Kot posebno priznanje pa si štejem, da sem bil med tistimi redkimi izbranci, ki so lahko sodelovali na lanskem simpoziju »Forma viva« (živa oblika) v Kostanjevici na Krki.

UMETNOST IN LJUDJE

Vsak človek čuti, da mu ni dovolj, če ima le poln želodec in streho nad glavo, ampak mu je potrebna tudi duhovna hrana. Človeku niso dovolj samo prazni zidovi stanovanja, zato ga začne opremljati s slikami in drugim. Kolikor bolj je njegov (umetniški) okus izostren, toliko lepšo sliko bo obesil na zid in toliko lepše bo opremil stanovanje.

Vsak zdravo čuteč človek (ne samo razgledan) čuti ugodje, ko gleda muzeje, javne spomenike (tudi gole kipe, saj niso razstavljeni zaradi nagote, ampak zaradi lepote), lepe zgradbe, slike in drugo. S tem ogledovanjem se pili njegov umetniški okus, hkrati pa si človek ostri čut za nezlagano lepoto.

DOBRO IN SLABO V MODERNI UMETNOSTI

Kakor iščemo povsod nekaj novega (na primer v znanosti), tako tudi v likovni umetnosti. Ljudje in med njimi tudi novinarji večkrat napadate te vrste umetnost, včasih upravičeno, včasih pa neupravičeno. Res je v moderni umetnosti precej slabega (kot je precej slabega in neuporabnega

povsod, kjer se išče nekaj novega), neuporabnega, kar bo odpadlo, precej pa je v njej tudi dobrega. Samo pogledjmo, kakšne lepe oblike stavb nam je dala. Moderna umetnost nam je dala tudi nove oblike avtomobilov, nove barvne kombinacije in drugo. Marsikdo pa se ne zaveda, da so te nove oblike sad sodobne umetnosti.

Težko je že danes preceniti, kaj je v sodobni umetnosti dobro in kaj slabo. Zadnje besedo k temu bo dala šele prihodnost. Vendar bi se človek, če bi se bolj zanimal za umetnost, že zdaj lahko dokopal do objektivnejših ocen, saj so naši časopisi vedno na tekočem z ocenjevanjem razstav in likovnih ter ostalih kulturnih prireditvev.

UMETNOST IN PROIZVODNJA

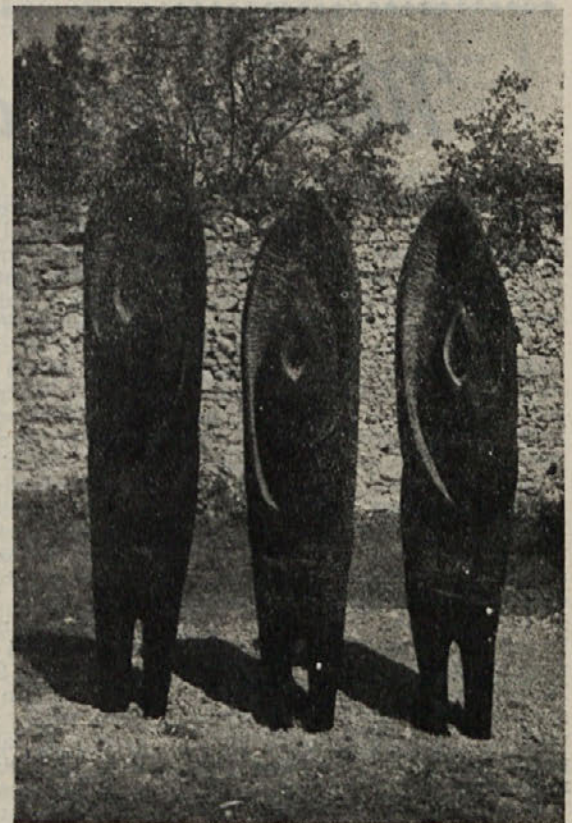
Likovna vzgoja in vsa kultura pa zelo vpliva tudi na proizvodnjo. Povsod v svetu to priznajo in tudi upoštevajo. Tudi pri nas smo napravili korak naprej, ko smo na primer namesto klasičnega perspektivnega risanja uvedli v šolah sodobno likovno vzgojo. Zdad učenci samostojno oblikujejo in bodo tudi bolj znali ceniti likovna dela.

Kar pogledjmo, kje vse pride likovna vzgoja prav: gradbenc mora imeti smisel za oblikovanje lepih zgradb, tekstilni delavec za lepe vzorce, frizer za frizure, čevljar, tiskarniški stavec, pleskar, klepar, ključavničar — lahko bi naštevali v nedogled. Naj povem samo, da nam tuji kupci včasih zavrnejo blago — ker naša embalaža ni lepo oblikovana. Ljudje imajo čut za lepoto; kupijo stvari, ki so jim všeč, se pravi, ki so lepo izdelane, oblikovane, pobarvane, pa čeprav morda niso najbolj kvalitetne. Koliko več bi prodala naša podjetja, ko bi imela svoje proizvode tudi likovno izdelane! Nad tem naj bi se vsa naša podjetja malo bolj zamislila.

Prav zaradi vsega, kar sem naštel, pa je čudno, da naša podjetja ne najdejo oziroma le s težavo najdejo kakšen dinar za kulturno vzgojo svojih članov, za ogled likovnih razstav, dramskih predstav in drugega, medtem ko

(Nadaljevanje na 6. strani)

Stane Jarm: Kompozicija Matere (z lanskoletnega kiparskega simpozija v Kostanjevici na Krki)

Dovoljenja za krošnjarijenje

Na zadnji seji sveta za blagovni promet in turizem pri občinskem ljudskem odboru Ribnica so razpravljali o razrezu lesa za potrebe privatnikov. Ugotovili so, da je zaradi številnih gradenj, manjših ali večjih adaptacij in za potrebe suharobarstva predvidena količina (4000 m) lesa za razrez premajhna. Predlagali so, naj se interesantom odobri potrebna količina lesa za razrez.

Nadalje so govorili tudi o izdajanju dovoljenj za krošnjarijenje. Pri tem je težko realno presojanje ali je prosilec upravičen za dovoljenje. Svet za blagovni promet naj bi dal pravilne smernice davčni upravi, da bi lahko pravilno odmerjala krošnjarijem prispevke. Večkrat se primeri, da krošnjariji ne plačujejo prometnega davka, ker suho robo odkupujejo od drugih proizvajalcev. Predlagali so, naj bi dal vsak krošnjari prijavo o dohodku, tako kot obrtnik. Predvsem pa bi bilo treba kontrolirati izdelovalce gajbic in vse tiste, ki suho robo izdelujejo s stroji. Zedinili so se, naj krošnjari, ki vložijo prošnjo, navede tudi vrednost robe, ki jo bo

prodajal v času veljavnosti dovoljenja, čas trajanja dovoljenja, količino izdelanih lastnih predmetov in vrednost odkupljenih izdelkov pri Suhi robi v Sodražici.

Razpravljali so tudi o programu turističnega društva. Ker dom na Travnici gori še ni dograjen, naj bi se sredstva združila, da bi dom čimprej zaživel s polno kapaciteto. Enako je z domom na Grmadi in z ribniškim gradom. Vsi ti objekti so še v gradnji, problem je le, kje dobiti potrebna sredstva.

Ribniško turistično društvo tudi namerava zgraditi kočjo nad Zadoljem, potrebna sredstva pa bodo zbrali predvsem s prostovoljnimi prispevki.

Pozabljeno »Dekle«

(Nadaljevanje s 5. strani)

se pa skoro vedno najde denar za zabavo, na katerih običajno ne primanjkuje alkohola. Se pravi, da se denar dobi za stvari, ki včasih celo škodujejo proizvodnji, kadar pa bi bilo treba odrediti malenkost za kulturo, najdemo sto in sto izgovorov, češ »da so druge stvari še bolj važne«.

UMETNIK IN KOMUNA

Se odgovor kiparja Jarma na naše zadnje vprašanje:

— Ne, pri svojem delu v glavnem nisem imel podpore kakršnega koli organa. Delno sta pokazala razumevanje le KZ Gregor in Rudnik Kočevje, katerima sem napravil zgrafa (posebna slikarska tehnika) njunih dejavnosti. Tudi na Kočevskem so med tem časom, ko sem tukaj, postavili kak spomenik, a so poklicali ki-

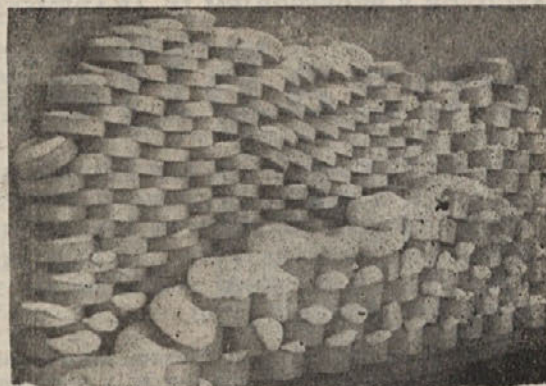
parje od drugod. Tudi jaz bi rad videl, da bi moji kipi stali, kakor vidijo radi drugi kiparji in kakor vidi rad pisatelj, da gre knjiga, ki jo je napisal, med ljudi. Meni pa je celo delo onemogočeno, ker nimam ateljeja oziroma prostora za delo. Gostoval sem že v raznih zgradbah, a sem se moral povsod umakniti. Zdaj imam v šoli majhno luknjo, bivšo kopalnico, a so že otroci razbili okno in tudi nekaj kipov. Spomladi, če ne bo drugače, bom delal doma, v drvarnici...

Žalostno je, ko imam skicirke počne, dovolj idej, prostora za delo pa ne. Lepo bi se mi zdelo, če bi mi občinski ljudski odbor dal kak kotichek. Upanje pa imam, da bom le dobil prostor, ko bo dograjen dom telesne kulture in se bo našel zame kakšen kotichek v Šeškovem domu...

J. Primec, sev, ki bodo prekopal Jasnico.

Suha roba

Tudi pozimi suharobarji ne mirujejo; vneto delajo žlice, vilice, škafe, obodi in kar je še podobnih suharobarskih izdelkov. Od jutra do mraka delajo in se pripravljajo na »sezono«, navadno pa prodajajo svoje izdelke kar sodraški Suhi robi. Na sliki, ki je bila pred kratkim posneta na Gre-

gorju, vidimo, da obodi za rešeta še ne bo zmanjkalo. Kmalu jih bo tre-

ba naložiti na voz in odpeljati v Sodražico...

Foto: Mohar

Šofer na neznani cesti

Potrkal je na vrata in vprašal, če se lahko pogreje. Utrujeno je sedel na stol. Spanec ga je mučil, saj vso noč ni zatisnil očesa. Za trenutek je zadrimal, nato pa je spet odprl oči. Čeprav ni ves čas spregovoril, sem mu bral z obraza, da mu misli neprestano uhajajo k težkemu tovornjaku, ki je nedaleč od hiše, nagnjen v jarku, žalostno čakal pomoči.

Najslabša je kočevska cesta nad Ortnekom, saj je na nekem kraju komaj tri metre široka. Že za mnoge šoferje je postalo tu vozišče, če ga ne poznajo, usodno. Posebno v zadnjih letih

se je število prometnih nesreč tu povečalo.

Cesta, ki je mnogo let služila predvsem živinskim vpregam, je postala preozka za težka tovorna vozila, zato niti čudno ni, če zdrkne vozilo pod cesto. Seveda je še veliko huje pozimi.

Potrebe po novi cesti so iz dneva v dan večje. Upajmo, da bo tudi ta »Ahilova peta« letos do jeseni odpravljena, ko bomo do proslave 20-letnice Kočevskega zbora dobili moderno asfaltirano cesto.

D. Hočevar

Iz Gornjih Ložin

Iz Ložin se v našem časopisu bolj malo ali pa nič ne oglašamo. Kljub temu pa se tudi tu vedno kaj novega zgodi, kar vzburka sicer mirno življenje; pa tudi sami vaščani imamo svoje probleme...

Letos bo verjetno pri nas precej živahno. Delavsko naselje, ki ga grade za delavce, ki bodo delali pri gradnji ceste, raste tudi pozimi. Zdaj je že precej lesenih barak, ki čakajo prihoda delav-

Kakor povsod drugod imamo tudi v Ložinah dovolj snega, žalostno je le to, da ne moremo skidati tistih dvesto metrov do ceste. Kako bi bilo, če bi nastal požar, saj še gasilci z brizgalno ne bi mogli v vas, prav tako pa tudi rešilni avtomobil. No, pričakujemo lahko, da bo kmalu nastopila odjuga in nam ne bo treba kidati snega...

M. H.

Mož s citrami

Telega dne so se mi zdele ulice puste in mračne. Dež je enakomerno udarjal po njih in se odbijal od granita. Nikjer topline, nikjer veselja, povsod moreč dež, ki je udarjal ob tlak in mi neprijetno polnil čevlje. Spomnile so me na pravilno. Stopal sem previdno, kot bi jih hotel potolažiti, da bo še vse dobro, toda neprijetna močvara v njih mi je tesnoba polnila srce. Srečaval sem mrke, zagrenje nepogleda, zavite v plašče in tesno potisnjene med okrajke klobukov. S ceneno šminčko olepotičeni obrazi so drveli mimo mene in me navdajali s studom. Kako rad bi videl, da bi dež spral te nalepotičene obraze in pokazal gube let, raztrgal naj bi laži pobarvanih las in se v tolmunih vsul po lichen z gubami. Hkrati pa sem si želel toplih nasmehov deklic, čistih, neomadeževanih od umazanih rok in ne izpranih od dežja kot ceneno spodnje perilo.

Stopil sem v neko gostilno. Hotel sem se malo ogreti in posušiti

razmočene čevlje. Sedel sem za mizo v kotu in se ogledoval po prostoru. Bil je majhen, napolnjen z mizami, med katerimi je visel v zraku gost, zadušljiv zrak, pomešan z duhom po prismojenem golažu in preprežen s cigaretinim dimom. Nekje za mojim hrbtom se je slišalo enakomerno žvenketanje z vilicami in noži ter širok, neprijeten smeh. Verjetno je bila kuhinja, prav gotovo je morala biti. Občutki praznega želodca so se s to ugotovitvijo začeli prepletati z neprijetnostjo mrzlih, razmočenih nogavic v mojih čevljih. Stisnil sem se še bolj v kot in poskušal pozabiti na neprijetne občutke.

Misli so mi bežale domov in me vse bolj objemale v prijetno dremavico. Sedaj so vsi zbrani okrog peči in se pogovarjajo. Mati plete tople, volnene nogavice, v katerih je tako prijetno. Da, prijetno je! Ob misli na nogavice sem se zopet spomnil na svoje premražene noge. Premaknil sem jih in hotel ugotoviti, če sploh

lahko premikam prste. Otajale so se. Prvič sem se tisti dan nasmehnil.

Poskusil sem še naprej sanjariti. Videl sem očeta, kako koraka po sobi in modruje: »Kmalu ga bo vzelo, kmalu, le poglej, kakšna žlobudra je že!« »Se bo hudo, še,« mu je odgovorila mati, »zopet bo nov zapadel.« Oče je napravil še nekaj korakov, se ustavil ob peči in se zastrmel skozi okno. Naslonil sem se na zid in si hotel izoblikovati njegovo podobo. Vesel sem bil, da me ni nihče motil, tudi natakar ne. Kako prijetno je večsih razmišljati!?

Zadrimal sem. Verjetno pol ure, uro... Zbudila me je rahla melodija citer, ki mi je objela obraz, telo ter me prijetno predramila. Opazil sem moža, katerega roka je držala stare, oguljene citre. Bil je slabo oblečen in na njegovem hrbtu sem videl grbo, ki se je kot gora dvigala iz njegovega telesa. Sklonil se je globoko nad gostilniško mizo, kot bi hotel nanjo položiti svojo utrujeno glavo, potem pa je s svojimi tankimi, dolgimi prsti potegnul po strunah in hotel razveseliti goste v sobi, on, grbavec, s svojo pesmijo, ki mu je bila življenje ena sama, grenka solza.

Tiho so drseli njegovi prsti po strunah in izvabljali iz njih zdaj otožne, zdaj zopet vesele melodije. Toda njegova melodija, naj je bila še tako vesela, nam ni mogla prikrasti na obraz nasmeha. Ne zaradi dežja, ne zaradi pustih ulic, to je bilo tu, v gostilniškem dimu pozabljeno. Nasmehniti se nismo mogli zaradi človeka, ki je stal tu pred nami, zaradi človeka, s katerim se je narava tako okrutno poigrala. Zanj ni bilo na svetu nič drugega kot samo še citre in pesem, pesem, v katero je lahko izlil vso svojo bolečino.

Njegove roke so se ustavile, koščeni prsti so se oklenili strun kot bi premišljevali in nato privabili na dan pesem, ki se je tiho prepletala z moževim glasom. Prodirala je skozi gosti gostilniški dim, prepojen s pijačo in se ustavila ob sleherni mizi. Bila je pesem o mladosti, ki je nekoč bila, a je ni več. Pesem, ki se je izgubljala med dimom.

Tedaj me je nekaj stisnilo pri srcu. Nisem mogel več vzdržati. Odšel sem ven, na dež, med puste ulice in z mano je šla podoba grbastega človeka, njegove citre in pesem »Oh, mladost ti moja!«

N. Mate

Še dva tedna bomo vzdržali

Poleti, v največji suši Vodna skupnost za oskrbo Kočevja in Ribnice z vodo ni imela toliko težav, kot jih ima zdaj zaradi mraza. Zajetja upadajo in upravnik Vodne skupnosti meni, da bo lo (če mraz ne popusti) največ se dva tedna lahko nemoteno oskrbovali potrošnike z vodo. Posledice pomanjkanja v oskrbi z vodo bodo najprej občutila višje ležeče vasi kot Breg, Bukovica, Rudnik, Šalka vas, Trata in Cvišlerji.

Vode primanjkuje še zato, ker nekateri potrošniki puščajo odprte vodovodne pipe, da jim ne bi vodovodne cevi zamrzile. V nekaterih zgradbah na območju obeh občin so cevi že zamrzile — seveda tam, kjer napeljava v zgradbo ni pravilno speljana, kjer

nimajo dvojnih oken in podobno. Vse kaže, da so zamrznila tudi črpališča nekaterih podjetij, saj porabijo zdaj občutno več vode iz cevovodov Vodne skupnosti. Tako je porabil ribniški obrat »Inles« v januarju nad 6000 kubičnih metrov vode ali 2 krat več, kot

znaša njegovo lansko povprečje, kočevski obrat »Inles« pa celo nad 9500 kubičnih metrov vode ali 3-krat več, kot je znašala njegova povprečna lanska potrošnja. Samo za ta dva obrata bo moralo podjetje odšteti za januar nad milijon 400.000 din vodarine.

Predavanja o obrambni vzgoji

Delavska univerza Ribnica je 25. januarja napovedala v Sodražici predavanja o obrambni vzgoji prebivalstva. Predavanje naj bi bilo v domu TVD, kjer je bil prostor ogrevan. Predavatelj, major JLA iz garnizije v Ribnici, je prišel ob napovedani uri, poslušalcev pa je bilo le pet. Čakali smo še 30 minut in pričakali okrog 10

ljudi. Predavatelj je predaval, kljub majhni udeležbi. Predavanja je bilo zelo zanimivo, škoda le, da se ga ni udeležilo več ljudi.

Za predavanje so bili obveščeni vsi prebivalci... 31. januarja je bilo ponovno predavanje o obrambni vzgoji. Samo iz Sodražice je bilo povabljenih okrog 150 ljudi, vendar je tudi tokrat prišlo le 21 ljudi! Kje so tu vojni obvezniki, rezervni oficirji in podoficirji ter ostali prebivalci, saj je prav njim namenjeno predavanje? Zakaj jim ni mar takih predavanj, ki nas poučujejo in pripravljajo na morebitno vojno. Kolikokrat slišimo, pa tudi vemo, da je včasih svetovni mir na kocki, ne le svetovni mir, tudi človeštvo. Tega se moramo vedno zavedati. Naš maršal je nekoč dejal: »Delajmo kot da bo večni mir, pripravljajmo pa se, kot da bo jutri vojna.« Sem spada tudi izobraževanje, ki

Iz Karlovice

Poznate Karlovško dolino? Ne? Dolina — skoznjo teče potok — je z obeh strani obdana s hribi. Središče doline je Karlovica s trgovino in gostilno. Gostilno, še bolj pa gostoljubno gostilničarko, poznajo daleč naokrog, zato zahajajo ljudje tjakaj zelo radi.

Karlovice je torej središče, okoliške vasi pa so še Podkotelj, Podžaga, Borovec in druge. Vsem vasem skupaj pravijo »dolina«. V Borovcu ima KZ Velike Lašče dva hleva z okrog 100 glav živine.

V dolini se ljudje ukvarjajo predvsem z izdelovanjem suhe robe, ki jo oddajajo v Karlovice.

Pa še to: Ljudje v »dolini« smo delovni, veseli in vedno prijateljski. Vsakogar toplo sprejmemo.

Sem vam »dolino« kaj približala? Upam, da jo sedaj poznate?

Lepa je!

Olga Marolt

nam ga nudijo podobna predavanja. Naša dolžnost je, da se takih predavanj udeležujemo. Skratka potrebno je večje zanimanje za tehniko sodobnega vojskovanja, predvsem pa za zaščito!

T. S.

Krotitelj eksplozij nudi svoj izum

Pred kratkim je prišel v sarajevsko dopisništvo »Politike« Vu-kosav Todosijevič, ki je znan po svojem izumu, s katerim usmerja sile eksplozije ob miniranju. Zato je v javnosti dobil ime »krotitelj eksplozij«. To pot je prišel z nenavadnim predlogom.

»Dolgo časa sem spremljal akcijo za rešitev kulturnih spomenikov, ki jih bodo zaradi izgradnje Asuanskega jezusa zalile vode reke Nila, in sem končno prišel do zaključka, da bi z uporabo mojega izuma številne izmed teh spomenikov lahko rešili.« Njegov predlog je »Politika« dostavila jugoslovanskemu nacionalnemu komiteju mednarodne akcije za ohranitev spomenikov stare Nubije. Komite je takoj zahteval, naj Todosijevič pripravi o tem izčrpen elaborat.

Todosijevič je podrobno pojasnil, kako je mogoče njegov izum v tem primeru uporabljati. Že prej je nešteto krat s svojim patentom pokazal, da lahko eksplozijo usmeri v zaželeno smer in kamnito, betonsko ali kako drugo čvrsto gmoto razbije ozioroma razseka po naprej določenih črtah, pri tem pa se niti malo ne poškoduje tisto, kar bi bilo potrebno opraviti v celoti. Todosijevič sodi, da lahko na isti način uporablja svoj izum tudi za reševanje nubijskih spomenikov. V bistvu zagotavlja, da lahko s kamnitih gmot svetlišč ali zgodovinskih objektov odstrani tiste dele spomenikov ali njihove celote, ki predstavljajo največjo zgodovinsko in umetniško vrednost, pri tem pa jih ne bo prav nič poškodoval.

Predlog zveze izumiteljev Sarajeva je še podrobnejši, konkretniji in širši. Razen Todosijevičevega izuma vsebuje tudi možnost, da bi uporabili prav tako druge izume.

Predlog zveze izumiteljev vključuje poleg tega tudi udeležbo dveh največjih sarajevskih podjetij: gradbenega podjetja »Bosna« in »Energoinvesta«. Obe podjetji sta že na svojih nekaterih objektih preizkusili učinkovitost Todosijevičevega izuma, poleg tega pa razpolagata z gradbeno in drugo mehanizacijo, ki bi bila najnujna za uresničitev omenjenega predloga.

Vse te predloge zdaj proučujejo v Beogradu in Sarajevu. Na zahtevo jugoslovanskega nacionalnega komiteja pripravlja Todosijevič strokovni elaborat. Se-

veda je treba še proučiti objektivne pogoje v dolini reke Nila, vendar pa je dejstvo eno, da bi bil uspeh tega projekta pomemben prispevek naše dežele tej veliki mednarodni akciji.

Ribniški stolpič, ki ga gradi Gradbenik, so do konca leta spravili pod streho, nadaljnje delo pa je zavrl sneg. Letos bo že vseljiv, poleg pa bodo pričeli graditi enak stolpič za INLES

PRVA POMOČ

V Novicah z dne 1. 2. 1963 se očitveč nenavadnega dogodka dne 29. 1. 1963 na cesti proti zdravstveni postaji upravičeno vprašuje, kako ima podjetje, kjer ponesrečeni delavec dela, urejeno prvo pomoč. To podjetje oz. ustanova ima urejeno prvo pomoč in jo nudi vsakemu delavcu, če jo potrebuje in išče. Delavec pa, ki je ta dan nezgodo utrpel, prve pomoči pri ustanovi, kjer dela, ni iskal, niti jo o dogodku takoj obvestil, kar bi bil vsekakor dolžan, pač pa je šel po pomoč na zdravstveno postajo.

Očitveč je spregledal, da sta bila ponesrečenec in spremljevalec, ki sta se vodila pod roko, vinjena. Ponesrečenec je štiri ure pred nezgodo samovoljno zapustil delovno mesto in šel popivat. Zato je do nezgode lahko prišlo. Ustanova o njegovem početju ni bila obveščeni, v kolikor bi pa bilo to znano, bi ga odstranili, ker v takem stanju ne bi smel opravljati dela. Komu delovna nezgoda škoduje, če jo zaradi delovne nediscipline posameznih povzroči, je znano.

I. D.

Urednikova pošta

Odvoz smeti

TOVARIŠ UREDNIK!

Ker vem, da si že mnogo vprašanj splošne družbene ravni razrešil v zadovoljstvo prizadetih, se obračam nate s to zadevo.

Kakor je znano, je v Kočevju Komunala, ki poleg drugega, tudi odvažajo smeti in pepel. Prebivalci Rudnika pa smatramo, da ta stvar ni tako urejena, kakor bi bilo potrebno. Poglejmo:

V poletnih mesecih, ko uporabljamo v večini primerov električne kuhalnike, je morda le polovica smetnjakov tako polna, da jih je treba tedensko prazniti. Pozimi pa jih je včasih premano in dogodi se, da stanovalci postavijo poleg ali pa na smetnjak posodo, polno pepela. Delavci Komunale pa te posode kratko malo postavijo na stran in jih ne izpraznijo, češ da so plačani samo od smetnjakov. Po drugi strani pa se Komunala nič ne brani pobirati pristojbine za prazne smetnjake v poletnih mesecih! Stranke seveda izpraznijo posode v prazne smetnjake, ki so tako že po nekaj dneh spet polni.

Bi ne mogli urediti stvar tako, da bi delavci Komunale na račun praznih ali napol praznih smetnjakov poleti izpraznjevali tudi tista vedra in ostalo posodo, ki jo ljudje napolnijo s smetmi pozimi? V nasprotnem primeru nas seveda ne more nihče prisiliti, da bi plačevali odvoz smeti v poletnih mesecih od števila

smetnjakov, ampak od POLNIH smetnjakov!

Omenil bi tudi vljudnost, ki bi se je lahko naučili delavci Komunale, ki odvažajo smeti, saj se večkrat obnašajo, kot da so stranke zaradi njih in in obratno. Tudi smeti včasih stresejo na poln voz, da padajo z njega na vseh straneh, stanovalci pa morajo za njimi čistiti. Tudi ni preveč prijazno, če ustavijo voz s smetmi pred odprtim oknom. Vsekakor je pri tem več vprašanj, ki bi jih veljalo razčistiti, predvsem odnosa delavcev do strank...

A. L. Roška c.
Kočevje

Opomba uredništva: Na Komunali so nam povedali, da imajo delavci naročilo, naj praznijo samo smetnjake. Problem bi lahko odpravili tako, da bi nabavili še več smetnjakov, kjer jih imajo premano, potem tudi ne bi bilo treba uporabljati drugih posod. V začetku so jih imeli povsod dovolj, skoraj vsaka stranka svojega, ko pa so jih morali plačati, so jih vrnili. Smetnjake praznijo dvakrat tedensko, v sredo in soboto; po tri stranke imajo en smetnjak in je težko verjetno, da ga tako hitro napolnijo.

Povedali so nam tudi, da so krive šestokrat tudi stranke, saj mečejo v smetnjake najrazličnejše stvari, krpe in drugo, včasih tudi mokre stvari. Pozimi mokri odpadki zmrznejo in smetnjakov ni moč sprazniti...

Potem se je dolgo cedilo in razkrajalo v veži, tako da je Katerina Aleksandrovna celo jokala, kadar je šla mimo. Še pozneje so milo zagnali na smetišče.

Ko je bral v neki reviji za živino-rejo, da je zajčje meso mehko ko pri piščancu, da se zajci silovito naglo plode in da reja le-teh lahko prinese umnemu gospodarju nemajhne dohodke, si je oče Fedor neutegoma omislil ducat samcev in samic in že čez dva meseca je psica Nerka, prestrašena od neverjetne množine uhatcev, ki so napolnili dvorišče in hišo, zbežala neznanu kam. Preklicani prebivavci mesta N so se izkazali za nenavadno konzervativne in se enodušno kot malokdaj vzdržali kupovanja zajcev Vostrikova. Tedaj je oče Fedor v dogovoru z ženo sklenil, osladiti si jedilnik z zajci, katerih meso po okusu baje prekaša meso piščancev. Pekli so zajčjo pečenko, polpete, zarebrnice, kuhali zajčjo juho, jih servirali hladne za večerjo, jih pekli v testu. Pa vse zaman. Oče Fedor je izračunal, da bi s prehodom na izključno zajčjo hrano družina lahko pospravila na mesec največ štirideset živalic, vsakomesečna prireja je znašala dvesto kosov, število pa bi v bodoče naraščalo po geometrijski lestvici.

Tedaj so Vostrikovi sklenili, da bodo odprli menzo. Oče Fedor je ves večer pisal s kemičnim svinčnikom na skrbno narezane listke kariranega papirja raz-

»Že dobro. Potem.«

Oče Fedor je zgrabil škarje, se spet zaklenil in se nameril k stenskem ogledalu v oškranem okviru.

Ob ogledalu je visela stara ljudska slika »Podoba grešnega«, bakroroz, čedno pobarvan z roko. Po nesreči z zajci je bila očetu Fedorju »Podoba grešnega« v posebno uteho. Slika je jasno kazala na minljivost vsega zemeljskega. V gornjem delu so bile štiri risbe z napisi, pomenljivimi in dušo pomirujočimi: »Sim v molitvah se raduje, Ham rad polje obdeluje, Jafet vlada, ukazuje, nad vsemi smrt kraljuje.« Smrt je imela koso in peščeno uro s kričli. Bila je narejena kot iz protez in ortopedskih delov ter je široko razkoračena stala na prazni, hriboviti Zemlji. Njena podoba je prepričljivo govorila, da je nesreča z zajci prava figa.

Trenutno je očetu Fedorju bolj ugajala slika »Jafet vlada, ukazuje«. Rejen, bogat človek z brado je sedel na prestolu v majhni dvorani.

Oče Fedor se je nasmehnil in si, pazljivo ogledujoč se v ogledalu, jel obstrigovati častljivo brado. Kocine so se usipale na tla, škarje so škripale in čez pet minut se je oče Fedor prepričal, da temu delu ni kos. Izkazalo se je, da je brada postrani obstrigana, da je nepriemerna in celo nekam sumljiva.

Se malo se je zadržal pri ogledalu, potem pa se je razhudil, poklical ženo, ji pomolil škarje in revsknil:

ILF IN PETROV

Dvanajst stolov 6

glase, da nudi okusne domače obede, pripravljene izključno na presnem kravjem maslu. Razglas se je pričel z besedami »Poceni in okusno«. Popovka je v skledi napravila močnega lepila in oče Fedor je pozno zvečer lepil razglase po vseh telefonskih drogovi in v bližini sovjetskih ustanov.

Nova domislica je imela velik uspeh. Takoj prvega dne se je zglasilo sedem ljudi, med njimi načelnik vojaškega oddelka Bendin in Kozlov, načelnik pododdelka za olepšavo mesta, po čigar prizadevanju so nedavno tega porušili edini starinski spomenik v mestu — slavolok iz časov Jelisavete, češ da je oviral ulični promet. Vsem je obed zelo teknil. Naslednjega dne je prišlo štirinajst ljudi. Zajce so komajda utegnili odreti. Ves teden je posel sijajno šel od rok in oče Fedor je že mislil na majhno krznarijo, seve brez motornih strojev. Tedaj pa se je prigodilo nekaj povsem nepričakovanega.

Zadružno trgovino »Plug in kladivo«, ki je bila že tri tedne zaradi inventure zaprta, so spet odprli in prodajavci so, sopeč od napa, privarili na dvorišče, ki so ga imeli v skupni lasti z očetom Fedorjem, sod gnilega zelja in ga zakotalili v jamo za smeti. Zajci so pridirjali k jami, kamor jih je privabil ostriduh, in že naslednje jutro je med nežnimi glodavčki jela razsajati kuga. Divjala je vsega le tri ure, a je pomorila dvesto štirideset samcev, samic in zarod, ki ga ni bilo moč prešteti.

Zbeganega očeta Fedorja je podrlo za cela dva mesca. Opomogel si je šele tedaj, ko se je vrnil iz hiše Vorobjaninova in se na mamično začudenje zaprl v spalnico. Vse je kazalo, da je očeta Fedorja prešinila nova ideja in mu obsedla dušo.

Katerina Aleksandrovna je s kostjo upognjenega prsta potrkala na vrata spalnice. Odgovora ni bilo, le petje je postalo močnejše. Čez hip so se vrata malce odprla in v špranji se je prikazal obraz očeta Fedorja; na obrazu mu je plesala rdečica.

»Mati, daj mi brž škarje,« je izdrdal oče Fedor.

»Kaj pa večerja?«

»Pomagaj mi vsaj ti, mamica! Nikakor ne morem ukrotiti ščetin.«

Mamica je od začudenja zakrivila z rokami.

»Kaj si si vendar storil?« je končno iznomljala.

»Kaj neki? Postrigel sem se. Pomagaj mi, prosim te! Vidiš tu, kot da mi je postrani ušlo...«

»Ježešta,« je zavjvala in mu segla v kodre, »pa nisi morda sklenil, da prestopiš k novovercem?«

Oče Fedor se je razveselil, da je pogovor krenil v to smer.

»Zakaj pa ne bi? Mar novoverci niso ljudje?«

»Seve, ljudje so,« je strupeno pritrtila mamica, »kako neki ne: po kinih hodijo, alimente plačujejo...«

»No, bom pa še jaz hodil v kino.«

»Kar izvoli, prosim!«

»Saj bom!«

»Se ga boš že najedel! V ogledalo se poglej.«

In res je gledal na očeta Fedorja iz ogledala živahen črnook obraz z majhno divjo bradico in nemarno dolgimi brki.

Lotila sta se brkov in jih postrigla do sorazmerne velikosti.

Kar je sledilo, je mamico še bolj osupnilo. Oče Fedor je izjavil, da se morda še istega večera odpeljati po opravkih, in zahteval, da Katerina Aleksandrovna zdirja k bratu peku in si za teden dni izposodi plašč s krznenim ovratnikom in rjavo čepico.

»Nikamor ne bom šla!« je pribila mamica in planila v jok.

Pol ure je oče Fedor koračil po sobi in, s spremenjenim obrazom plašč ženo, kvasil neumnosti. Mamica je razumela samo eno: oče Fedor se je bog si ga vedi zakaj ostrižel, v smešni kavi se hoče odpeljati neznanu kam, zapušča jo.

»Ne zapuščam te,« je trdil oče Fedor, »ne zapuščam te, ob tednu bom nazaj. Saj ima človek lahko opravke. Da ali ne?«

»Ne!« je usekala popovka.

Oče Fedor je bil vajen biti v občevanju z ljudmi krotak, zdaj pa je moral tolči s pestmi po mizi.

BRANKO ČOPIČ:

Oslovska leta

— Bratec sladki, ko že ravno govorimo o knjigah, kdo je že napisal narodne pesmi? — se zaskrbljeno oglasi Hamid Rus, toda Baja ga še isti trenutek pokara:

— Ej, bratec, naš prijatelj Bolha morda prav sedaj umira tam v aleji, ti se pa zafrkavaš z narodnimi pesmimi. Moja teta jih je napisala.

— Kaj tista, ki si ji pojedel kokljo? — čisto resno vpraša De-De-Ha.

Baja ga je samo besno pogledal in segel v žep po svoj kviht, tedaj pa so se na hodniku oglasili hitri koraki in v sobo je padel upehani, prašni in oznojeni Krsto Bolha.

— Glej ga, živ je! — je vzkliknil Hamid Rus.

— Ne živ ne mrtev! — s težavo izdavi Krsto.

— Komaj sem se izmazal.

— Kako to? — vpraša nekdo.

— Poslušajte! Toliko da sem se potegnil pod klop, se je že začelo; za vrat mi je zlezal mravljinček...

— Prekleti mravljinček! — zarenči Baja. — Le kje sem bil s kvitatom!

— Mravljinček žgečka Krsta Bolho, oho ho! — se krohota Hamid.

— Čakaj, ne segaj mi v besedo. Do kod sem že prišel?

— Prišel si sebi za vrat, do tistega mravljinca, — ga spomni De-De-Ha.

— Žgečka me torej tisti mravljinček za vratom, kar ti pride drug tak bratec, ta pa za nogavico...

— Kakšen bratec? — ga prekine Hamid Rus.

— Menda ja ne policaj Sico?

— Kakšen Sico neki, drugi mravljinček! — se zadere Krsto. — Stegnem roko, da bi ga pregnal, pa me že tretji, čap, čap, za uho!

— K vragu z mravljami! — zavpije Baja. — Tako kot si začel, boš naštel vse mravlje iz mravljišča. Privleci že Smrdonja na dan.

— Le čakaj, že še pride na vrsto, — ga mirno mravljinček, ko začujem tap, tap, tap!

— Spet mravljinček? se razjezi Baja.

— Kaj še! Smrdonja! Smrdonja in deklet gresta.

— Seveda, le kdo bi čul mravljinčeve stopinje? — pravi De-De-Ha.

— Pride torej Smrdonja, sede na klop, pod katero tičim in spodvije noge, da mi jih je tiščal natanko pod nos...

— Uh, pa si ostal živ? — vpraša Hamid Rus in se nakremži.

— Komaj, — vzdihne Krsto. — Saj ga poznaš, packa, noge si umije komaj enkrat na mesec.

— Ne, enkrat na pol leta! — ga popravi Baja.

— In potem?

— No, nadaljuje Krsto, — seže v žep po tisti zavitek in ga položi dekletu v naročje. »Glej, dušica,« pravi, »kaj sem ti prinesel. Kar poskusi.«

— Pa ona?

— Ona pa takole v temi odpre zavitek, pravanj s prsti in vzklikne: »Juh, to je pa strašno mehko in po kurniku smrdi! Poglej.«

— Aha, kaj pa potem? — bi rad zvedel Baja.

— On pograbi celo pest, prinese k nosu in revsne »De-De-Ha!«

— Zakaj De-De-Ha? Pa je ja zinil: Kurja čreva! — se upre De-De-Ha.

— Menda ni mislil, da sem jaz notri?

— Ne! Pač pa je mislil, da si ti tisto spravil v škatlo, — je končal Krsto.

— Ehe, pa mi je za cel mesec splaval zajtrk po vodi! — zažvižga De-De-Ha.

— Le brez skrbi, saj smo še mi tu, — ga tolaži Hamid Rus.

— Tako je rekel Smrdonja, — nadaljuje Krsto, — ko pa je tudi deklet videla, kaj je v škatli, je besna zaevilila: »Fuj, nesramnež, pes, umazanec, ne pridi mi več pred oči!« To je rekla, planila kvišku in zbežala po aleji, Smrdonja pa je škatlo še enkrat vzela, jo poduhal in se maščevalno zaklel: »To mi bodo plačali De-De-Ha in njegova družina, prisegam pri mesecu, soncu in črni knjigi!«

— Skupaj smo kovali načrt, skupaj pojedli ratluk, pa bomo še plačali zato skupaj, — je iskreno priznal Baja Bajazit.

Zvečer je Smrdonja pri učni uri bliskal po nas s krvniškimi pogledi in si ves čas nekaj zapisoval v črno knjigo.

(SE NADALJUJE)

POČITNIŠKO POTEPANJE PO JUGOSLAVIJI (7)

S Kolumbom v Ameriko

Z Žanom sva zadnjo noč pred prihodom v Split prespala v neki gostilni (oziroma seniku od gostilne) v hribih nad Splitom. Tisti dan sva napravila dolgo pot, prekobacala sva Dinaro po prašni, kamniti in kotanjasti cesti, proti večeru pa nisva mogla nikamor več. Ustavila sva se in za večerjo popila vsak dva deci močne črnine, tako da sva se potem komaj še zavlekla v senik.

Zjutraj sva nedaleč od tam naletela na široko asfaltirano cesto, ki naju je popeljala prav v Split. Nad Solinom (pri Splitu) se dviga na ostrem skalnem vršičku trdnjava in pod njo vas Klis. Trdnjava s trojnim obzidjem je skozi dolga stoletja nadzirala prehod iz notranjosti Balkanskega polotoka v srednjealpinsko Primorje. Čez preval pod trdnjavo gre, kakor že rečeno, cesta v Split in ozkotirna proga v Sinj.

Umazana, prašna in zagorela sva se dopoldne pripodila v Split, tu pa sva spriču tolikih lepot in zanimivosti začudeno razklesčala usta in nekaj časa neprisebno zibalala okrog sebe. Nenadoma je Žan pristopil k skupini deklet, ki so šle proti nama čez trg in jih ogovoril. »Na, pa ga je sončarica! Pa tako sem pazil nanj...« sem pomislil. Izkazalo pa se je, da je to le skupina deklet iz novomeškega učiteljskega, o sončarici pa ni bilo niti sledu.

Potem sva se skušala v morju vsaj za silo oprati in spraviti z glave največji prah, toda kmalu sva opazila, da sva ga temeljito polomila. Ne le prah, odslej vsa imela v lasih vsaj po pol kilograma soli...

Za prenočišče sva se zatekla v dom počitniške zveze, kjer naju je upravnik sila gostoljubno sprejel, govoril z nama, kot bi se poznali že celo večnost, naju ogovarjal z »dico moja«, nato pa nama razkazal kopališče Jadran, ki ga je menda on zgradil... Po dveh dneh gostoljubja sva se poslovila in nekoga vprašala, kje je upravnik. »Pa to sam ja...« je odgovoril. Izkazalo se je, da najin stari pokrovitelj sploh ni upravnik...

V udobnem avtobusu smo se cizazili proti Šibeniku, naši naslednji postaji. Mimo nas so bežali Kašteli pri Splitu, znani letoviški kraji, polni turistov in vinske trte ter drugega južnega sadja. Lepe hišice so nanizane druga pri drugi, ločijo jih samo vinogradi, druga stran, ob morju, pa je ena sama plaža.

Kaštelov je več: Statilić, Novi Stari, ki je bil sezidan 1476, Lukšić, Kambelovac (najmlajši), Gomilica in Sućurac. V zadnjih treh, ki so bliže Splitu, se razvija industrija, v Sućurcu velika, nova tovarna plastičnih mas Jugovinil, prvi štirje pa so priznana letovišča, posebno Kaštel Stari. Sedem Kaštelov so dali zgraditi trogirski in splitski plemiči kot utrdbi proti Turkom v 15. in 16. stol., kasneje pa so se tu naselili tudi drugi.

In nato Trogir, naslednik grškega Traguriona, ki ga štejejo med najstarejša mesta v Dalmaciji. Med številnimi stavbami, ki kažejo bogato zgodovinsko preteklost mesta, so najbolj zanimive starohrvatska bazilika iz 10. stoletja in katedrala iz 12. stol., staro mestno sodišče, ostanki obzidja in utrdb, palače in spomeniki.

Avtobus je naglo vozil po jadranski magistrali, ki je pred petimi leti še ni bilo (asfaltirane). Tedaj sva se mučila s kolesi ure in ure, pa nikamor nisva mogla. Samo kamenje in rdeč prah, ki je za vsakim avtomobilom še dolgo visel v velikanskih oblakih. Enolična pokrajina je bežala mimo, pusto kamenje se je tu in tam umaknilo nizkemu grmičevju, koščku z visokim kamnitim zidom ograjene zemlje ali majhnemu vinogradu v ovinku ceste, kamor je voda ob deževju nanesla zemljo in pesek. Včasih je mimo nas švignila kamnita vas, hiša ali kamnit »bunker« za sušenje sadja, ki jih je tam polno (v enem sva nekoč z Žanom celo hotela prespati, bilo pa je premalo udobno).

V Rogoznici smo se ustavili in si malo oddahnilo v gostilni. Zanimivost (predvsem za vinske bratce) — vino (odlično, da malo takih) po 130 din! Prejšnji večer so tam pekli janca, vendar ga za nas ni nič ostalo.

NOC NAD VINSKO KLETJO

Z Žanom sva takrat prespala nedaleč od Šibenika. Po klancu sva se spuščala proti večji vasi in ko sva došla žensko, ki je vlekla ročni voziček, sva jo pobarala, če ve za kakšno prenočišče. Prespala sva kar pri njih, v novi, lepi hiši, okrog nje in v njej pa je čudovito dišalo po vinu, da sva bila ves čas kar malo omočična.

Pročelje šibeniške katedrale

Zvečer smo sedeli pred hišo in klepetali, držeč v rokah velike kozarce gostega črnega vina, od katerega se je širil sladek, prijeten vonj. Ko se je znočilo, smo še nekaj časa klepetali, po večerji pa so naju spravili v lepo sobo z dvema mehkim posteljami. Ob odhodu sem še kupil steklenico vina; kolikokrat me je potem mučila misel nanjo, toda vzdržal sem in jo doma slavnostno izročil očetu. »Kdaj pojdeš spet v Dalmacijo?« me je vpra-

Šibenik — pristanišče, mesto in Šubičevac

šal po prvem kozarcu, kakor da se pride tja kar mimogrede, kakor da je to takoj za naslednjim ovinkom...

ŠIBENIK

Zgodaj dopoldan je avtobus zavil na šibeniške ulice in se ustavil na avtobusni postaji v pristanišču. Ob treh ali štirih popoldan je prišel naslednji, ki naj bi nas zapeljal do Zadra.

V garderobi smo oddali prtljago, uslužbenec pa nam je še vljudno pojasnil, kaj si velja ogledati in kje lahko kaj dobimo.

Na najbolj razčlenjenem delu dalmatinske obale se ob 9 kilometrov dolgi lučki, ki je potopljena del doline Krke (znameniti Krkini slapovi pri Skradinu), dviga amfiteatralno v pobočja treh gričev, okronanih s stari trdnjavami, Šibenik (19.000 prebivalcev). Mesto je nastalo v 10. stol. in je že zgodaj bilo eno najvažnejših mest in pristanišč Dalmacije. Ze v 14. stol. je imel ladjedelnico in svoje brodovje. Šibenčan Jurjevič je bil tudi mornar Kolumbove posadke na prvi vožnji v Ameriko.

Slavni stavbeniki in umetniki so okrasili mesto, katerega zdaj občudujejo tisoči turistov z vsega sveta. Veličastna katedrala (na sliki) spada med najlepše spomenike v Jugoslaviji. Med zadnjo vojno je bilo mesto večkrat bombardirano.

Sedaj Šibenik ni le važno pristanišče, ima tudi močno industrijo. Največja obrata sta nova

valjarna v Ražinah, ki predeluje aluminijeve zlitine iz Lozovca in Kidričevega, ter tovarna feromangana in elektrod v Crnici. Tovarna izvaža svoje izdelke celo v Ameriko. Omembe vredne so še tovarna platna, predelovalnice sadja in ladjedelnica.

Nad mestom se dviga Šubičevac s starodavno trdnjavo in velikim, lepim pokopališčem s številnimi grobnicami. Z vrha se odpira čudovit razgled po mestu, po mestnih parkih, na Šibeniški preliv in bližnje otoke. Nekje daleč spodaj vrvi pristanišče, kamor neprestano prihajajo in odhajajo ladje ter trajekt, ki vozi preko preliva (predvidena je gradnja visokega mostu), na desni se kadi tovarna feromangana, onstran preliva pa se večkrat prikaže izza otoka ladja, ki zavije v pristanišče ali mimo, proti jugu.

DOLINA KRKE

Dolina kraške Krke ima toliko naravnih lepot, da ne zaostaja veliko za Plitvičkim jezeri. Izvira izpod Dinare in se s slapom spušča v Kninsko polje. Od tu se zajeda v apnenčasto planoto s slikovitim kanionom, kjer na več krajih mogočno pada preko velikih pregrad. Za vrsto slapov in večjih ali manjših jezer je najlepši del doline — Skradinski Buk. V nešteti curkih, podobnih belim zavesam, pada voda preko številnih pragov 46 m globoko. Tu odvajata del vode elektrarna in šibeniški vodovod...

F. Grivec

Koordinacija dela — pogoj za boljši uspeh

Z ozirom na vedno večje in zahtevnejše naloge na področju kadrovske politike je bilo na pobudo občinskega komiteja ZK Ribnica sklicano posvetovanje s predsedniki političnih organizacij in predsedniki kadrovskih komisij. Sekretar obč. komiteja je poudaril nekatere pomembne naloge za uspešnejše delo komisij: v ta namen bodo organizirali stalen aktiv predsednikov komisij, ki bo vsklajeval programe dela in področja dela se bodo s tem razmejila. Poleg tega se bo osnoval tudi aktiv komunistov kadrovskih komisij, ki bo komisijam neposredno pomagal pri delu...

Ena najvažnejših nalog je vsekakor razvijanje samostoj-

nosti dela kadrovskih komisij. Najširše področje dela ima komisija pri SZDL, zato mora sistematično analizirati najnujnejše probleme. Mladinska kadrovska komisija mora voditi kadrovsko politiko na vseh področjih dela, kjer je vključena mladina (taborniške organizacije, Partizan itd.)

Najtežje delo pa čaka kadrovske komisije pri občinskem ljudskem odboru, katere najvažnejša naloga je, analizirati uslužbenški aparat in ga skrciti na minimum. Iz tega lahko vidimo, da bo v bodoče občinski komite vprašanja kadrovanja samo konzultiral z določeno komisijo, ne pa neposredno reagiral, kot se je to dogajalo doslej.

VESELO BRUCOVANJE V RITMU TWISTA

Na moč aktualno

NA VABILU JE PISALO, DA NAS KLUB RIBNIŠKIH IN KOČEVSKIH ŠTUDENTOV VABI NA BRUCOVANJE, KI BO V SOBOTO ZVEČER V RIBNICI, IGRALI PA BODO NA MOČ VESELI HRIBOVCI.

NO, PA SMO ŠLI. MALO DALEČ JE SICER BILO PEŠAČITI V TAKI ZIMI SVOJIH ŠEST KILOMETROV, TODA ZA RAZVEDRILO IN REKREACIJO DENARNICE SE ČLOVEK TUDI MALO ŽRTVUJE, ČE DRUGAČE NE GRE.

Kar prijetno se je pričelo. Lepo prehovljena dvorana, okusno okrašena (»dekoltirana«), za uvod poskočne polke in valčki, z belimi prtji pogrnjene mize in gostje v boljših oblačilih (dame brez dekoltejev!)...

Za uvod mi je Ivan kar izpod sode prinesel sila mrzel kozarec mrzlega vina, da mi je po grlu skoraj zažvenketalo. Potem sem dolgo časa stal pri peči in tajal vinske ledene kocke v želodecu, vmes pa pomežiknil kakemu znancu, neprestano v strahu, da me bo kdo zaradi »združitve« občin kar tam premlatil. Toda nič takega ni bilo, le še več ljudi je napolnilo dvorano. Potem pa so jo Veseli hribovci prav veselo urezali, prešli z domače na malo bolj veselo, nič kaj domačo glasbo ter nagnali prve pare na plesišče...

Če bi ocenjeval letošnje brucovanje v Ribnici po univerzitetnih merilih, bi zapisal osem, po novem načinu štiri pike ali prav dobro. Za razliko od dosedanjih. Ni bilo tradicionalnega popivanja (kajpak so tako študentje tudi manj zaslužili, toda ni jim šlo za zaslužek, ampak za ugled, kakor je poudaril predsednik kluba), ni bilo gneče (na neki »ohceti« je bilo namreč toliko ljudi, da še zavriskati niso mogli!), samo »čorba« v baru, ki smo jo prizaneglijo imenovali »turška«, je bila nekam sumljiva, toda v bistvu povsem enaka »turškim« na raznih veselnicah.

Potem je spregovoril predsednik kluba, sicer kratko, vendar tako, da je ostalo še dovolj časa za zabavo. Potem je spregovoril predsednik občine in »uradno« otvoril ples. Še malo kasneje so »pošlihtali« zeleno brucad za mizo pod odrom in zavesa se je dvignila. Prikazalo se je Njegovo Veličanstvo Zeleni Car, ves namršen v svoji Močočnosti, poleg pa oba prisklednika, zapisknikar s škriparjočim peresom in »brucmajor« z bridko sabljo in trirogelnikom na učeni glavi. Njegovo Veličanstvo Zeleni Car je »spustilo« kar najbolj učeno govoranco in pojasnilo, zakaj pravzaprav so se zbrali, potem sta stresla svojo učenost še oba prisklednika s čudnima imenoma, nazadnje pa je »brucmajor«, zatiskujoč si nos zaradi brucovskega smrada, prignal pred

Dve tretjini jih je padlo

Konec preteklega meseca so kandidati za šoferje prvič delali izpite pred domačo (kočevsko) izpitno komisijo za voznike motornih vozil. Od devetih kandidatov za šoferje, ki so prišli na izpit, jih je padlo kar 6 (štirje že pri pismenem delu izpita, 2 pa pri praktičnem delu). Člani izpitne komisije so bili, predno jim je bila zaupana ta dolžnost, na posebnih seminarjih.

komisijo domišljavo, zeleno brucosko oné, da bi ga malo pretipali in ugotovili, če je sploh sposoben za študij na univerzi. (V bodoče

Zeleno brucovsko oné pred izpitno komisijo. Kajpak bruc Miha ne zna pravilnega odgovora...

Konkretno v statutu

Statut občine Ribnica je bila najpomembnejša tema seje Izvršnega odbora SZDL Ribnica, ki je bila ta ponedeljek. Seji so prisostvovali in sodelovali v razpravi tudi predstavniki občinskih organizacij in društev.

Po uvodnih in načelnih mislih predsednika občinskega odbora SZDL Boga Abrahamsberga so udeleženci seje podrobneje razpravljali o elementih, ki jih bo moral vsebovati občinski statut. Le-ta bo moral biti vsestranski in s konkretno vsebino. Dali so več umestnih predlogov, katere bo treba vnesti v statut. Za izdelavo statuta so angažirali poleg občinske statutarne komisije še nekaj podkomisij za posamezna področja dejavnosti.

Pri izdelavi statuta bodo v celoti upoštevali svojstvene značilnosti komune ter vnesli vse elemente, ki bodo dali smer perspektivnega razvoja gospodarstva in kumunalne dejavnosti ribniške komune na sploh. Prav zato pa statut ne bo izdelan po tujih šablonah. To naj velja tudi za izdelavo statutarne komisije, je bilo poudarjeno na seji. Gospodarske organizacije naj izdelajo statute, ki bodo res njihovi v pravem pomenu besede, ker le tako bodo služili svojemu namenu. Pri izdelavi statutarov v podjetjih je treba angažirati čim večji krog proizvajalcev.

Predstavniki organizacij in društev so tudi poročali o programih dela in o materialnih potrebah za leto 1963. Programi, ki smo jih slišali, so lepi, vendar pa bodo potrebni za njihovo uresničevanje poleg dobre volje funkcionarjev društev tudi finančna sredstva. V kolikšni meri bodo na razpolago ta sredstva, pa bo določil občinski proračun.

naj bi Zeleno carstvo ne vikalo brucadi, ampak jo ogovarjalo z brucovskim oné).

Vprašanja, ki jih je zeleno carstvo stavljal zeleni brucadi, so bila na moč duhovita, zapletena in — aktualna. V enem vprašanju so temeljito obdelali vprašanje štipendij, nato pa so, v duhu »združevanja«, podali nekaj več ali manj sprejemljivih predlogov. Na razpis, ki so ga napravili (Zeleno carstvo namreč — pri tem pisec ni popolnoma nič kriv!), so dobili precej odgovorov, ki so jih posredovali publiko. Nekdo se je zavzel za združitev obeh občin (priskledniki so predlagali združitve z Mursko Soboto, drugi, ki ni povsem sledil dogodkom, pa celo, da bi se združili z občino — München!), na Jasnici pa naj bi

zgradili glavno mesto, ki bi se imenovalo, če kombiniramo črke obeh občinskih središč, Ribovje-Kočnica, Janez iz Nemčije je predlagal, naj bi se imenovalo Kompromissenstadt. Nek ribniški študent, ki je že dlje časa na »praksi« v Nemčiji, pa je proti združitvi, saj imajo Ribničani dve občini, eno tu, drugo pa v Nemčiji!

Nato so jo Veseli hribovci spet prav veselo urezali. »Rezali« so jo skoraj neprestano do treh zjutraj. Na svoje »hribovsko« poseklo, na polke in valčke, so povsem pozabili in »martrali« goste z raznimi sodobnimi plesi, vključno s twistom, tako da je nekdo prilezel v bar ves zavozlan in smo ga komaj spet spravili v red.

Vsaka se je zabaval po svoje. Nekateri so tako vneto plesali, da so še naslednji dan hodili nekoliko postrani, nekateri so se spuščali v na moč zanimive politične razprave ali pa razpravljali o čemerkoli, drugim spet je bilo v veliko veselje plačevanje pri baru, čeprav ljudi (ki jih je to spet po svoje zelo veselilo), ki so pili za njihov denar, morda sploh niso poznali. Pa tudi študentje so bili veseli, ker se je zabava naglo bližala h kraju in ker je prireditelres leno uspela. In to je bilo najvažnejše...

Zunaj je pa vztrajno snežilo, kot bi se zima šele pričela...

F. Grivec

Foto Drago Mohar

»Kočevar«

To je naš vlak, stari, kočevski »ajzenpon«, ki jih je slišal že toliko na svoj račun, pa se ga nič kaj rado ne prime.

Zadnjič sem se peljal z »dijaškim« v Ribnico. Samo en vagon je bil (čeprav pripelje zjutraj številne delavce v Kočevje; menda so se drenjali kot sardine v konzervi?!), pa še ta ni bil ogrevan. Sedel sem stisnjen v kot in zijal v debele ledene »rože« na šipah. Pihalo je z vseh strani; od oken, od vrat, ki se sploh niso dala zapreti in ne vem še od kod. V Ribnico sem prišel pošteno premražen (takrat je bil najhujši mraz!).

Drugič. V Lipovcu smo izstopili. Gledamo, postaja je že mimo, ko šele prične zavirati. Ustavi daleč proč od postaje: poskačemo v globok sneg in vreklinjamo vlakovodjo, ki radovedno gleda z lokomotive. Potniki, ki so čakali na postaji, drvijo proti potniškim vagonom (okrog 50 metrov daleč), in ko prilete do njih, vlak potegne. Zenska je postavila punčko na spodnjo stopnico in se prišla za držaj ter tekla za vlakom, druga pa je onemogočno obstala in prosila, naj ga ustavimo. Šele čez nekaj časa je strojevodja opazil, da je prehitro odpeljal...

Kako naj to imenujemo? Malomarnost! Ali pa je strojevodja zaspal, spregledal postajo? Kdo ve, vsekakor pa se taki primeri (še več drugih je!) ne bi več smeli dogajati. Tudi naj bodo pri delavsko-dijaškem vlaku vedno trije vagoni (in ne eden), pa tudi malo boljše vagonone naj bi izbrali, da bi se človek kolikor toliko dostojno vozil...

F. Grivec

Devetdeset let

(Nadaljevanje s 3. strani)

društva, ki ga je uspešno vodil dolgo vrsto let, pohvalil je sedanje mlade gasilce in njihovo prizadevanje ter na koncu spregovoril še o liku gasilca...

Občni zbor, ki je sicer potekal v duhu velikega jubileja, je odprl vrsto vprašanj, ki tarejo društvo (prostor, nadomestila za vožnje, brizgalne na kraj požara, pomanjkanje denarja itd.), kar vse sta predstavnik občinske gasilske zveze iz Ribnice vzela na znanje in obljubila, da bodo skušali stvari čim uspešneje urediti.

Na koncu so podelili tridesetim najzaslužnejšim članom društva, ki aktivno delajo od deset do štirideset (ali več) let, posebne diplome in značke. In potem, še kasneje, so imeli dolenjevaški gasilci, kakor prejšnje popoldne in zvečer, uspešno mokro vajo, samo da je bila tokrat v gostilni. Pravijo, da je bilo zelo prijetno.

Epidemija rdečk na Kočevskem

V zadnjem času opazujemo in ugotavljamo vedno več primerov rdečk, tako da lahko že govorimo o epidemiji te bolezni. Ker je ta bolezen manj poznana med ljudmi, je prav, če o njej nekoliko več spregovorimo.

Rdečke ali Rubeola, kot jo imenujemo, so otroška nalezljiva bolezen, podobna ošpicam. Če pravimo otroška nalezljiva bolezen, s tem ni rečeno, da zanjo ne morejo zboleti odrasli, beseda ne morejo zboleti odrasli, beseda otroška pove le to, da zaradi velike nalezljivosti prebolimo rdečke največkrat že v otroški dobi.

Rubeola se pojavlja v epidemični obliki povsod po svetu in to največ pozimi in spomladi. Je to virusno obolenje, ki je, kot lažje rečeno, precej podobno ošpicam. Po inkubaciji, ki traja približno 18 dni, začne bolezen z glavobolom, povišano temperaturo in po nekaj urah s kataralnimi znaki na očeh in sluznici dihalnega trakta, skratka: bolnik ima vnete očne veznice, nahod in kašelj. Nato se pojavi rdečkast izpuščaj po obrazu, od koder se širi na vrat in v enem dnevu že po vsem telesu. Izpuščaj je podoben onemu pri ošpicah, vendar lahko že laik ugotovi, da ne gre za škrlatinko, pri kateri izpuščaja na obrazu nikdar ni. Za rdečke so nadalje karakteristične močno povečane bezgavke na vratu, katerih prisotnost nam predvsem pomaga, da lahko ločimo rdečke od ošpic.

Kljub temu, da so rdečke zelo lahko obolenje, pri katerem praktično ni potrebno posebno zdravljenje, pa so zaradi neke posebnosti zelo pomembne. Leta 1941 so namreč v Avstraliji prvič zapazili, da matere, ki so zbolete za rdečkami v prvih 3-4 mesecih nosečnosti, rodijo pogosto otroke s prirojenimi napakami kot prirojene srčne napake, gluhoneme otroke, duševno zaostale itd. ali pa rodijo nedonošenčke oz. mrtvorojene otroke. Iste pojave so pozneje zapažali tudi v Evropi, tako da danes ni več dvoma o tem, da predstavljajo rdečke resno nevarnost za noseče žene, če so zbolete za rdečkami v prvih 3-4 mesecih nosečnosti. Kot navajajo nekatere statistike okoli 30 do 50 odstotkov mater rodi otroka z eno od opisanih anomalij.

Kot je razvidno iz zgoraj navedenega, rdečke za otroke ne predstavljajo nevarnega obolenja in zato nima pomena podvzemati

posebne ukrepe za preprečevanje širjenja rdečk, kadar se te pojavijo. Posebno velja to za deklice, za katere je boljše, da prebolijo rdečke kot otroci zaradi že omenjene nevarnosti v nosečnosti. Varnostne ukrepe je treba podvzeti le pri telesno šibkih in bolnih otrocih, ker bi rdečke njihovo že tako slabo zdravstveno stanje še poslabšale. Zlasti važni pa so varnostni ukrepi pri nosečih ženah.

Da bi se lahko očuvali pred rdečkami, je potrebno, da poznamo način širjenja te bolezni. Omenili smo že, da je to nalezljivo, virusno obolenje. Bolezen se širi predvsem s kapljično infekcijo po zraku iz neposredne bližine. Teoretično je možna tudi

okužba po najrazličnejših predmetih, ki so okuženi z izmečki bolnika, bodisi iz ust ali nosu. Ker pa je virus rdečk zelo slabo odporen, v najkrajšem času izgubi kužnost, s tem pa tudi predmeti, ki so bili okuženi. Bolnik je kužen le v času, ko traja kataralni štadij (kašelj, nahod), ki traja nekaj dni. Važno je, da v tem času ne pridemo v kontakt z bolnikom, da se tako izognemo infekciji. Težava pa je v tem, da je bolezen nalezljiva že prej, predno se sploh lahko ugotovi, da gre za rdečke. V kolikor pa so žene v prvih petih mesecih nosečnosti prišle v kontakt z rdečkami, priporočamo pasivno imunizacijo s tako imenovanimi gama globulini, ki jih dobimo iz

seruma prebolevalnikov. Težka odločitev pa je takrat, če noseča žena kljub vsem meram le zbolijo za rdečkami. Na vsak način je prav in potrebno, da je seznanjena z eventualnimi posledicami in da se, upoštevajoč vse okolnosti, razmisli o morebitni potrebi umetnega splava.

Ker so rdečke zelo nalezljive, jih večina ljudi preboli že v otroški dobi, poleg tega pa zapuščajo trajno imunost, tako da je procent obolevnosti pri odraslih le minimalen. Izgleda tudi, da precejšen odstotek ljudi preboli to bolezen v tako imenovani abortivni obliki, ko poteka bolezen v zelo lahki obliki in brez vidnih tipičnih znakov, tako da je število tistih, ki so tej bolezni »ušli« v otroški dobi, še nižje, kot pa si predstavljamo, s tem pa je tudi nevarnost za noseče žene znatno nižja. dr. M. C.

Požar v stavbi ObLO

Zaradi pomanjkljivosti pri gradnji stavbe kočevske občine je 5. februarja ob 9.30 izbruhnil manjši požar, ki pa so ga gasilci kmalu pogasili. Posebna strokovna komisija je ugotovila, da je prišlo do požara zaradi nepravilne konstrukcije stropa in dimnih naprav. Požar je nastal v podu drugega oziroma stropu prvega

nadstropja. Leseni stropnik je bil vgrajen v območje dimnih naprav tako, da je njegov konec segal v dimniško tuljavo. Zaradi intenzivnega kurjenja (huda zima) je začel stropnik ogleteni (ker v začetku ni imel dovolj zraka za gorenje), kasneje pa, ko je dobil zrak, se je les vnel. Minimalna količina zraka je bila

že v zaprtem prostoru med stropniki, zrak pa je prodrl še skozi majhne razpoke, kar je zadoščalo, da se je les vnel.

Požar je onesposobil štiri pisarniške prostore, škoda pa je nastala še zaradi gašenja - vodo, rušenjem peči in drugega. Po oceni komisije je škoda za milijon 200.000 din, obstaja pa možnost, da bo škoda zaradi pronicanja vode pod pod v pritličju še za okoli 150 tisoč dinarjev večja. Stavba je zavarovana.

Ker je bil požar manjši, niti ni bil dan alarm. Na kraj požara je prišla le skupina kočevskih gasilcev in desetina podjetja INKOP. Pomoč so ponudili tudi rudniški gasilci, vendar njihova intervencija ni bila potrebna. — Po je bil že četrti požar po novem letu v naši občini, ki je nastal zaradi slabih dimnih naprav.

Pluženje snega

Foto: Mohar

V nekaj letih še 6 zdravnikov in 6 zobozdravnikov

Trenutno štipendiramo v kočevski občini 6 zdravnikov in prav toliko zobozdravnikov. Nekateri bodo končali študij že letos, ostali pa postopoma v naslednjih letih. Prav zaradi teh novih kadrov je nujno dozidati sedanji zdravstveni dom, oziroma misliti v bližnji bodočnosti na zidavo novega, ker v nasprotnem ne bodo imeli delovnih prostorov. Hkrati s priho-

dom novih zdravnikov pa je nujno misliti tudi na — stanovanja. Doslej je za stanovanja zdravnikov skrbel le zdravstveni dom. Ker pa bo v nekaj letih prišlo iz šol kar precej zdravnikov, ne bo mogel priskrbeti vsem stanovanj le zdravstveni dom, pač pa mu bo moral pri tem pomagati tudi občinski ljudski odbor.

RIBNIŠKI KARNEVAL

Kot so lastni Urbanu zdrav humor, vedrina in šegavost, ki ga spremljajo po svetu, se iz leta v leto bolj uveljavlja tudi ribniški karneval kot del tradicije kraja.

OKO (organizacijski karnevalski odbor), ki dela v okviru Turističnega društva, je že imel prva zasedanja, kjer je dal orientacijske smernice za organizacijo te velike prireditve ter pozval posameznike k izvajanju izvirnih šaljivih točk. S temi bodo tolmačili razne domače in druge dogodke in aktualnosti.

V bogato maskiranem sprevodu ne bo, poleg številnih mask, manjkalo iz živalskega vrta sposojenih eksotičnih in drugih na ribniško podnebje aklimatiziranih živali, tem pa bo delal družbo »gospod zelenih očal«, ki bo »uvažal ublažne in izvažal žajmajne«. Praktično bodo pokazali tudi uspehe najmodernejše vesolske tehnike in vrste ostalih zanimivosti, kar pa naj zaenkrat še ostane skrivnost vse do 26. februarja, ko bodo zvoiki »burovža« naznanili ceremonijalni pričetek pustovanja.

Seveda bo ustrezno dekorirana tudi Ribnica, ki bo vsekakor hotela pustiti pri gledalcih najugodnejši vtis.

Zanimiv bo žalni sprevod in »rajnik'ga« Kurenta, ki bo letos menda — »doma smrt sturu in na domač'h parah ljažou«. Na mostu preko Bistrice se bodo od njega poslednji poslovlili bližnji in daljnji sorodniki ter številni gledalci. A. K.

Naročam »Novice«

Pošiljajte mi jih na naslov:

Znamka
za 15 din

»NOVICE«

KOČEVJE

p. p. 39

ta teden za vas

KOČEVJE

Poročila sta se: Jaklič Albert, traktorist iz Črnega potoka, star 23 let in Zagorjan Silva, delavka v pletilstvu, iz Črnega potoka 1, stara 16 let.

Rodile so: Urbiha Rozalija, gospodinja iz Salke vasi — deklico.

V Ljubljani so rodile: Kerneža Katarina, delavka iz Stalcarjev 9 — dečka; Rudolf Ana, gospodinja iz Mrtvic — deklico; Mujukič Angela, trg. poslovođa iz Kočevja, Trg svobode 21 — deklica.

DOBREPOLJE

Umrli so: Frece Marija, s.o.c. podpiranka iz Ponikev 76, stara 81 let; Silc Marija, prežitkarica iz Male vasi 32, stara 73 let; Stonta Jožefa, kmetovalka iz Hočevja 21, stara 74 let.

LOŠKI POTOK

Poročila sta se Truden Janez, kmetovalec iz Podgore 24, star 23 let in Košmerl Karolina, delavka iz Retij 104, stara 24 let.

CESTITKA

Skrbnemu možu in očetu Francu Cebinu želimo za 50-letnico vse najboljše in še mnogo zdravih let. Zena Marija z otroci.

PRODAM

Ugodno prodam dva dobro ohranjena mopeda (eden s tremi, drugi z dvema prestavama). Silva Les, Koprivnik 40.

OPRAVIČILO

Rudolfu Miheliču iz Gornjih Lazov se opravičujem za žaljivke, izrečene 8. 12. 1962. Ivan Mihelič, Gorenji Lazi 8.

OBVESTILO

Društvo ekonomistov Kočevje obvešča interesente, da ima na zalogi še nekaj izvodov »Priročnikov za sestavo zaključnih računov za leto 1962«.

Priročnike lahko dobite vsak dan pri predstavniku društva tov. Trobentarju v podjetju SGP »ZIDAR« Kočevje.

Društvo ekonomistov
Kočevje

Uprava in sindikalna podružnica Kmetijske zadruga Kočevje
s p o r o č a t a

žalostno vest, da je po krajši in mučni bolezn umrl tovariš

ANTON KLUN

gozdni delavec

Od marljivega tovariša smo se poslovili v četrtek, 7. februarja, na pokopališču v Strugah na Dolenjskem.

OBVESTILO

Vse koristnike uslug Radio-elektro servisa kakor tudi dobavitelja obveščamo, da smo Radio-elektro servis, ki je do sedaj posloval pod Stanovanjsko skupnostjo Kočevje, s 1. februarjem 1963 pripojili k našemu podjetju ter od tega dne posluje pod naslovom »Elektro Kočevje« elektro-radio servis Kočevje.

Prosimo, da vse poslovne dopise in račune za navedeni servis pošiljate na naslov »Elektro Kočevje« za elektro-radio servis Kočevje, poštni predal 4.

Za usluge se priporočamo.

ELEKTRO-KOČEVJE
KOČEVJE

K I N O

KOČEVJE: 8. do 10. februarja ital. barv. film »Maščevanje Vikingov«, 10. februarja (matineja) »Povest o Kubi« (Fidel Castro), 10. in 11. februarja ital. barv. film »Slabe žene«, 13. in 14. februarja amer. film »Borba za obstanek«, 15. do 17. februarja franc. barv. film »Till Ulenšpiegel«.

RUDNIK: 9. in 10. februarja ital. film »Mladoletnice«, 16. in 17. februarja nemški film »Dokler nas denar ne loči«.

RIBNICA: 9. in 10. februarja amer. barv. film »Risarka modelov«, 16. in 17. februarja angl. film »Povest o dveh mestih«.

VELIKE LAŠČE: 9. in 10. februarja franc.-ital. barv. film »Pustolovščine Arsena Lupina«, 16. in 17. februarja ameriški film »Trije Evini obrazi«.

STARA CERKEV: 9. in 10. februarja jugosl. film »Obleganje«, 16. in 17. februarja ital. film »Sensok«.

LOŠKI POTOK: 10. februarja ital. film »Velika vojna«, 17. februarja franc. film »Vreli asfalt«.

BROD NA KOLPI: 10. februarja indijski barv. film »Kraljica Jansija«, 17. februarja francoski film »Jezik za zobek«.

POTUJOČI KINO DU

Sovjetski film »PRVI DAN MIRU« v petek, 8. II. ob 16. uri v filmskem gledališču, v soboto, 9. II. ob 19. uri v Koprivniku, v nedeljo, 10. II. ob 14. uri v Vimolju in ob 17. uri v Mozlju.

Komedijo »ŠKILASTA SREČA« v soboto, 9. II. ob 19. uri v Oneku, v nedeljo, 10. II. ob 15. uri

Upravni odbor Stanovanjskega sklada občine Ribnica razpisuje po 4. točki 29. in 63. členu, zakona o finansiranju gradenj (Ur. l. FLRJ, št. 47 59) ter 3. členu pravilnika sklada in po sklepu upravnega odbora z dne 15. I. 1963

Natečaj za prodajo stanovanj v Ribnici

1. Predmet prodaje za gotovino in kredit so naslednja stanovanja:

I. 20-stanovanjski stolpič:

- vrstnih enosobnih stanovanj po ca. 33 kvadratnih metrov koristne površine — ca. 2.000.000 din;
- dvosobna stanovanja po ca. 48 kvadratnih metrov koristne površine — ca. 3.000.000 din;
- trosobna stanovanja po ca. 63 kvadratnih metrov koristne površine — ca. 4.000.000 din.

II. stanovanjski blok:

- enosobna stanovanja po ca. 38 kvadratnih metrov koristne površine — ca. 1.700.000 din;
- trosobna stanovanja po ca. 64 kvadratnih metrov koristne površine — ca. 3.100.000 din.

2. Končna prodajna cena stanovanj bo ugotovljena po opravljeni kolaudaciji objekta in se bo končno določila kupnina.

3. Ponudbe veljajo za posamezna stanovanja družbeno-gospodarskim organizacijam kot privatnim interesentom.

4. Vselitev 1. septembra 1963 pod I.

5. Prodajni pogoji:

- 30 odstotkov ob podpisu pogodbe;
- ostali del kupnine v dogovorjenem roku;
- obrestna mera 4 odstotke.

6. V ponudbi za natečaj je treba navesti:

- priimek, ime in naslov ponudnika;
- dokazilo o razpoložljivih lastnih finančnih sredstvih z obrazložitvijo ter lastnimi pogoji nakupa.

7. Ponudbo za natečaj pošljite Stanovanjskemu skladu občine Ribnica do 1. marca 1963 v zaprti kuverti z oznako »Natečaj za prodajo stanovanj«.

8. Vse informacije o natečaju nudi interesentom gospodarski oddelek ObLO Ribnica.

Pluženje cest

»Poročilo o stanju cest v Sloveniji... Nепrevoznost so prelazi... Delno je otežkočen promet po naslednjih cestah...« To so radijska poročila, ki jih lahko vsak dan nekajkrat slišimo... in občutimo, če potujemo z avtomobili ali avtobusi! Predvsem občutimo...

Kar spomnimo se, kako je bilo včasih, ko so plužili naše ceste še s preprostimi plugi, ki so jih vlačili konji. Ceste so bile pozimi kolikor toliko v redu, lepe in prevozne. In danes? Danes orjejo zasnežene ceste z modernimi plugi, traktorji, avtomobili, buldožerji in ne vem še s čim. Rezultat? Nепrevozne ali delno prevozne ceste!

Res je, da nam je letošnja zima bogato postregla s snegom, skoraj bi dejal, da za nekaj zim nazaj. Morda smo bili na dolgo, hudo zimo premalo pripravljene...

Vendar tako malo pripravljene le ne bi smeli biti. Nekateri (morda vse) ceste pri nas,

ki so plužene, so take, da avtomobile po mili volji zanaša in premetava, potniki pa so v nevarnosti, da dobe morskobolen. Niti ni čudno, če avtomobil zdrkne pod cesto (ali vsaj v globok sneg), od koder se le s težavo izkoplje.

V nedeljo in ponedeljek je spet snežilo. V torek se je avtobus, namenjen v Ljubljano, vrnil od Ortneka, ker ni mogel nikamor. Potniki so šli »samo malo na sprehod«. Šofer iz Broda je peš prirnil v Kočevje — ne da bi bila cesta očiščena. Že tako slaba kočevska cesta je postala zadnje čase »morilska«, na nekaterih odsekih pa sploh nепrevozna (čeprav bi lahko bila!)

Za cesto odgovarja Cestna baza Novo mesje. Morda nima zadostne mehanizacije za pluženje (»furmani« bi lahko pomagali), ali pa se jim ne ljubi. Dejstvo je, da bi bila cesta lahko veliko boljše; dejstvo pa je tudi, da plačujemo visoke zneske v cestni sklad in še različne davke z istim namenom — za dobre, prevozne ceste! vec

na Travi in ob 18. uri v Podpreski.

Vstopnice prodajajo pol ure pred predstavo. Vsem gledalcem je brezplačno na voljo napisana vsebina in ocena filma. Odgovorne predstavnice v krajih, kjer predvajamo filme, prosimo, da poskrbijo za topel in popolnoma zatemnjen prostor, kjer je predstava.

SKAKALNICE SKAKALCEM

(or) — Snega je več kot dovolj, skakalnice v Ribnici in Sodražici pa kljub temu samujejo. Baje so potrebne le manjših popravil in junaki zračnih višin bi se popejlali čez njih. Upamo, da skakalci ne bodo zime prespali, odgovorni pa naj poskrbijo, da bodo skakalnice nared.